

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Банківська справа»

на тему: Валютні операції банку: особливості організації та їх аналіз

Здобувачки групи БС-01а Макаренко Вікторії Олегівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Вікторія Макаренко

Керівник к.е.н., доцент

_____ Наталія Пігуль

Суми 2024

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр
на тему: Валютні операції банку: особливості організації та їх аналіз
Макаренко Вікторії Олегівни

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 65 сторінках, з яких список використаних джерел із 40 найменувань. Робота містить 9 таблиць, 14 рисунків, а також 4 додатки.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Стабільність та ефективність банківської системи в значній мірі залежать від належної організації валютних операцій. Правильне управління валютними ризиками, оптимізація процесів валютних конверсій та своєчасне здійснення міжнародних розрахунків є критичними для підтримання ліквідності банків і забезпечення фінансової стабільності.

В умовах зростаючої конкуренції на банківському ринку, надання якісних послуг у сфері валютних операцій стає значущим чинником конкурентоспроможності. Інтеграція української банківської системи у міжнародний фінансовий простір передбачає відповідність міжнародним стандартам та практикам у сфері валютних операцій. Це вимагає проведення постійного аналізу та вдосконалення організаційних підходів до проведення валютних операцій.

Банківська діяльність тісно пов'язана із зовнішньою торгівлею, міжнародним рухом капіталів і кредитів, виробничим та науково-технічним співробітництвом між країнами, міграцією робочої сили, туризмом та іншими формами міжнародних економічних відносин. Тому ефективність роботи комерційних банків на валютних ринках безпосередньо впливає на фінансові результати їхніх клієнтів.

Механізм проведення таких операцій потребує постійного аналізу, моніторингу та державного регулювання для підвищення його ефективності. Оскільки угоди на валютному ринку пов'язані з зовнішньоекономічними відносинами, вони стають джерелом ризику та можуть впливати на економічну

безпеку держави. Тому на сьогоднішній день впровадження ефективної організації валютних операцій банків та їх аналіз є дуже важливою задачею.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів організації та аналізу валютних операцій банку та визначення напрямків їх удосконалення.

Методи дослідження: методи економічного аналізу, аналізу та синтезу, для оцінки економічної ефективності валютних операцій; методи порівняння для дослідження особливостей і тенденцій організації валютних операцій.

Основний результат роботи: у кваліфікаційній роботі було розкрито сутність та значення валютних операцій у діяльності банківських установ; були визначені особливості організації валютних операцій банку та проведення їх аналізу; надана загальна характеристика діяльності АБ «Укргазбанк»; на основі проведеного аналізу валютних операцій банку були обґрунтовані напрями покращення організації валютних операцій, зокрема була розроблена для впровадження стратегія розвитку валютних операцій АБ «Укргазбанк» .

Ключові слова: валютні операції, банк, валюта, види валютних операцій, аналіз валютних операцій.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«_____» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувачки групи БС-01а інституту ННІ БІЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Макаренко Вікторії Олегівни

Тема роботи: Валютні операції банку: особливості організації та їх аналіз

Затверджено наказом по СумДУ № 0580-VI від «24» травня 2024 р.

Термін здачі здобувачкою завершеної роботи «03» червня 2024 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні акти, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності АБ «Укргазбанк».

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):
дослідити сутність валютних операцій та визначити їх класифікаційні ознаки;
розглянути особливості організації валютних операцій банку та проведення їх аналізу;
надати загальну характеристику діяльності АБ «Укргазбанк»; здійснити аналіз валютних операцій АБ «Укргазбанк» та обґрунтувати напрями удосконалення організації валютних операцій АБ «Укргазбанк».

Дата видачі завдання: «08» квітня 2024 р.

Керівник к.е.н., доцент _____ Наталія Пігуль

Завдання прийнято до виконання «08» квітня 2024 р. _____ Вікторія Макаренко

ЗМІСТ

Перелік скорочень, умовних познач, одиниць і термінів	6
Вступ.....	7
1. Сутність та класифікація валютних операцій банків.....	9
2. Особливості організації валютних операцій банку та проведення їх аналізу...	17
3. Загальна характеристика діяльності АБ «Укргазбанк».....	25
4 Аналіз валютних операцій АБ «Укргазбанк».....	32
5 Шляхи удосконалення організації валютних операцій АБ «Укргазбанк».....	39
Висновки.....	46
Список використаних джерел.....	50
Додаток А Тракткування сутності поняття «валютна операція».....	55
Додаток Б Фінансова звітність банку.....	56
Додаток В Аналіз активів АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр.....	62
Додаток Г Аналіз валютних активів та зобов'язань за видами валют АТ «Укргазбанк» від валютних операцій за 2020–2022 рр.....	63

Перелік скорочень, умовних познач, одиниць і термінів

ВО – валютні операції;

ВЦ – валютні цінності;

ІВ – іноземна валюта;

ФО – фізична особа;

ЕПЗ – електронні платіжні засоби;

ІІ - іноземні інвестиція;

БУ – банківська установа;

НВ – національна валюта;

ВКВ – вільно конвертована валюта;

ВВ – валютні відносини;

ВРК – валютний ринок;

ВР – валютне регулювання;

ВРЗ – валютний ризик

ВСТУП

Глобалізація економіки значно посилює міжнародні економічні зв'язки, що вимагає від БУ адаптації до швидко змінюваних умов ВРК. Зовнішня торгівля, міжнародні інвестиції, міграція робочої сили та туризм вимагають ефективного валютного обслуговування, що підвищує важливість ВО у діяльності БУ. Стабільність та ефективність банківської системи в значній мірі залежать від належної організації ВО. Правильне управління валютними ризиками, оптимізація процесів валютних конверсій та своєчасне здійснення міжнародних розрахунків є критичними для підтримання ліквідності БУ і забезпечення їх фінансової стабільності.

В умовах зростаючої конкуренції на банківському ринку, надання якісних послуг у сфері ВО стає значущим чинником конкурентоспроможності. Інтеграція української банківської системи у міжнародний фінансовий простір передбачає відповідність міжнародним стандартам та практикам у сфері ВО. Це вимагає проведення постійного аналізу та вдосконалення організаційних підходів до проведення ВО.

Банківська діяльність тісно пов'язана із зовнішньою торгівлею, міжнародним рухом капіталів і кредитів, виробничим та науково-технічним співробітництвом між країнами, міграцією робочої сили, туризмом та іншими формами міжнародних економічних відносин. Тому ефективність роботи банків на ВРК безпосередньо впливає на фінансові результати їхніх клієнтів.

Механізм проведення таких операцій потребує постійного аналізу, моніторингу та державного регулювання для підвищення його ефективності. Оскільки угоди на ВРК пов'язані з зовнішньоекономічними відносинами, вони стають джерелом ризику та можуть впливати на економічну безпеку держави. Тому на сьогоднішній день впровадження ефективної організації ВО БУ та їх аналіз є дуже важливою задачею.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів організації та аналізу валютних операцій банку та визначення напрямків їх удосконалення.

Відповідно до поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- розглянути сутність та класифікацію валютних операцій;
- визначити особливості організації валютних операцій банку;
- надати загальну характеристику діяльності АБ «Укргазбанк»;
- здійснити аналіз валютних операцій АБ «Укргазбанк»;
- визначити шляхи удосконалення організації валютних операцій АБ «Укргазбанк».

Об'єктом дослідження є валютні операції комерційного банку.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, що виникають в процесі організації та аналізу валютних операцій банку.

Кваліфікаційну роботу виконано за допомогою наступних загальнонаукових методів дослідження: монографічний метод для дослідження теоретичних основ організації ВО; методи економічного аналізу, аналізу та синтезу, для оцінки економічної ефективності ВО; методи порівняння для дослідження особливостей і тенденцій організації ВО.

Інформаційну основу дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів-науковців, законодавчі та нормативні акти, які регулюють діяльність банків в Україні; навчальні посібники та підручники, фінансова звітність АБ «Укргазбанк».

1 Сутність та класифікація валютних операцій банків

Основними суб'єктами ВРК є БУ, які відкривають та обслуговують валютні рахунки для інших учасників ринку, здійснюючи необхідні обмінні та депозитно-кредитні операції у валюті. БУ накопичують сукупні потреби ринку у валютних конверсіях через операції із клієнтами, залучають та розміщують кошти у співпраці з іншими БУ. Крім задоволення заявок своїх клієнтів, БУ також проводять ВО самостійно за рахунок власних коштів. Через це ВРК часто розглядається як ринок міжбанківських угод, де важливу роль відіграють БУ. ВО банків мають важливе значення у сучасній глобальній економіці, підтримуючи міжнародну торгівлю, управління ризиками, залучення П та забезпечення економічної стабільності.

Діяльність БУ на ВРК регулюється внутрішнім законодавством, яке визначає їхні права, обов'язки та правила поведінки. У країнах з перехідною економікою, таких як Україна, де ринкові відносини ще розвиваються, законодавство накладає певні обмеження на діяльність БУ на ВРК, який знаходиться під пильною увагою держави. Відповідно до валютної політики та системи ВР кожної країни формується її власна структура ВРК.

Міжнародні розрахунки тісно пов'язані з ВО банків, які забезпечують ефективно і безпечно проведення платежів, а також переказів між різними країнами і передбачають обмін однієї національної валюти на іншу через купівлю-продаж на ВРК. Завдяки інтеграції економік та міжнародній торгівлі, грошові знаки країн стають засобом обігу як у країні-емітенті, так і в інших країнах. Слід зазначити, що сутність дефініції «валюта» трактують з різних точок зору :

- грошова одиниця держави;
- вид грошової системи, яка функціонує в державі (золота, срібна, паперова);
- іноземні гроші, а також можуть бути векселі, чеки і т.п., які можуть бути

використовувані під час міжнародних розрахунків (ІВ);

– грошові одиниці, які без обмежень можуть обмінюватися на інші НВ та міжнародні платіжні засоби (ВКВ) [3].

У фахових економічних джерелах категорію «валюта» трактують як грошові знаки країн, які застосовуються в розрахунках, при цьому виокремлюють національну, а також ІВ. На сьогоднішній день ключове призначення ІВ може реалізуватися шляхом виконання наступних функцій :

- виступає засобом вираження міжнародної міри вартості;
- використовується як міжнародний засіб обігу;
- є резервним засобом (резервів ліквідних коштів в ІВ);
- виступає міжнародним засобом перенесення вартості.

У економічній літературі категорії ВО і валюта не мають однозначного тлумачення, що пов'язано із широким спектром даних операцій, а також їх розвитком. Окремі трактування поняття ВО наведені в додатку А.

Здійснивши аналіз наведених визначень, можна зазначити, що ВО банку це фінансові операції, які пов'язані із купівлею-продажем, обміном і зберіганням ІВ, а також проведення міжнародних розрахунків та платежів.

Можна зазначити, що термін ВО є ключовим у національному валютному законодавстві, що обумовлено тим, що у результаті даних операцій як резиденти, так і нерезиденти набувають статусу суб'єктів ВВ і підпадають під дію діючого ВР і контролю. Отже, ВО – це транзакції, які стосуються валюти та ВЦ. Нормативна база України визначає такі поняття як «ВО», «ВЦ» та «ІВ», що зазначені на рис. 1.1 [25].

Досліджуючи функціонування банків у системі валютних відносин, можна зазначити, що їх діяльність у цій сфері ґрунтується на традиційних операціях, які вони виконують на внутрідержавному рівні. Банки під час організації даних відносин виконують наступні важливі функції, що зазначені на рисунку 1.2.

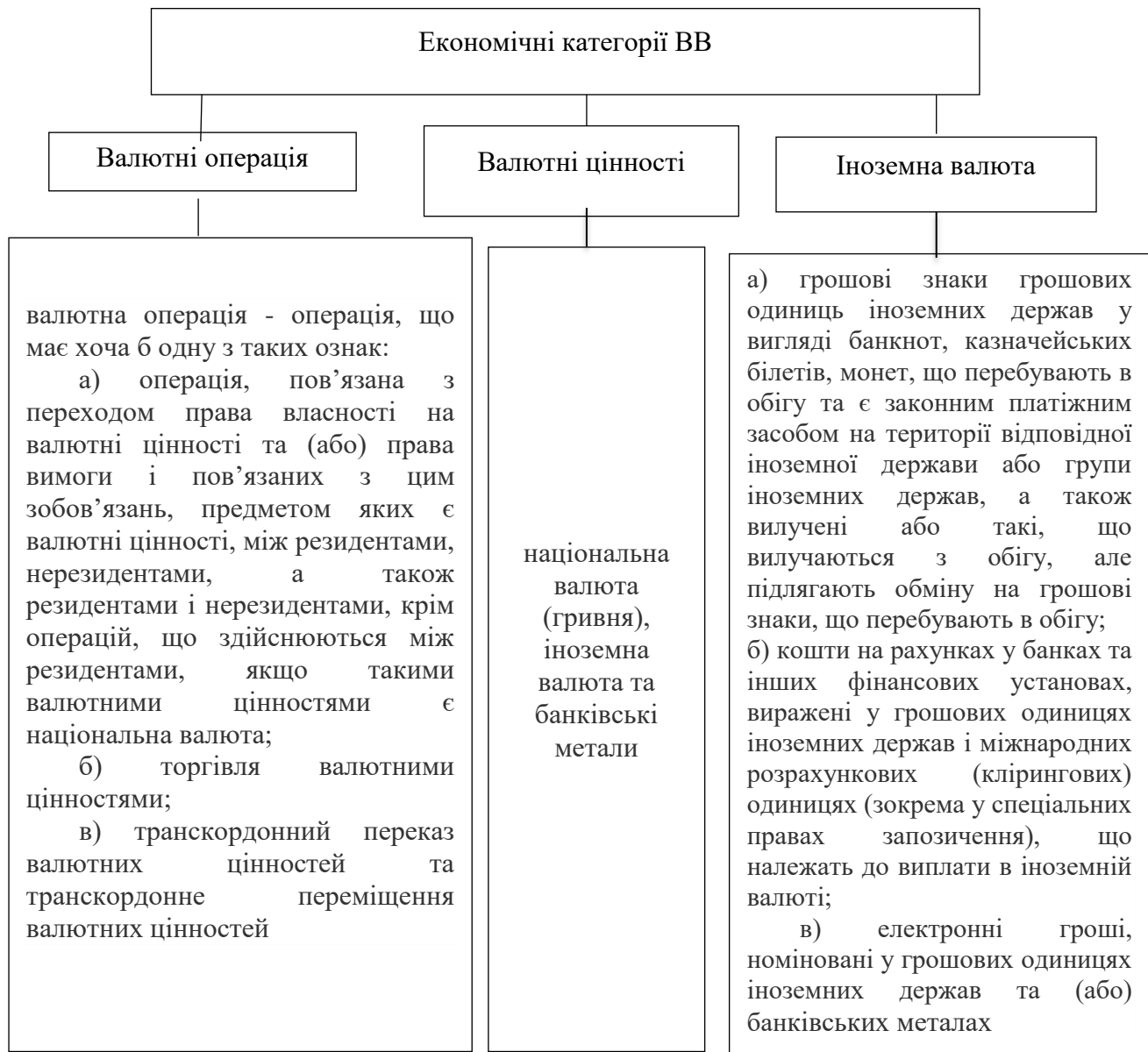

Рисунок 1.1 – Сутність понять «ВО», «ВЦ» та «ІВ» згідно до чинного законодавства [25]

Отже, БУ як важливі суб'єкти ВВ представляють собою посередницькі інститути, основним призначенням яких є ефективне обслуговування форм руху валюти, які виникають під час реалізації ВВ на внутрідержавному і міжнародному рівнях задля сприяння досягненню економічних цілей і з метою отримання прибутку виконуючи основні свої функції [6].

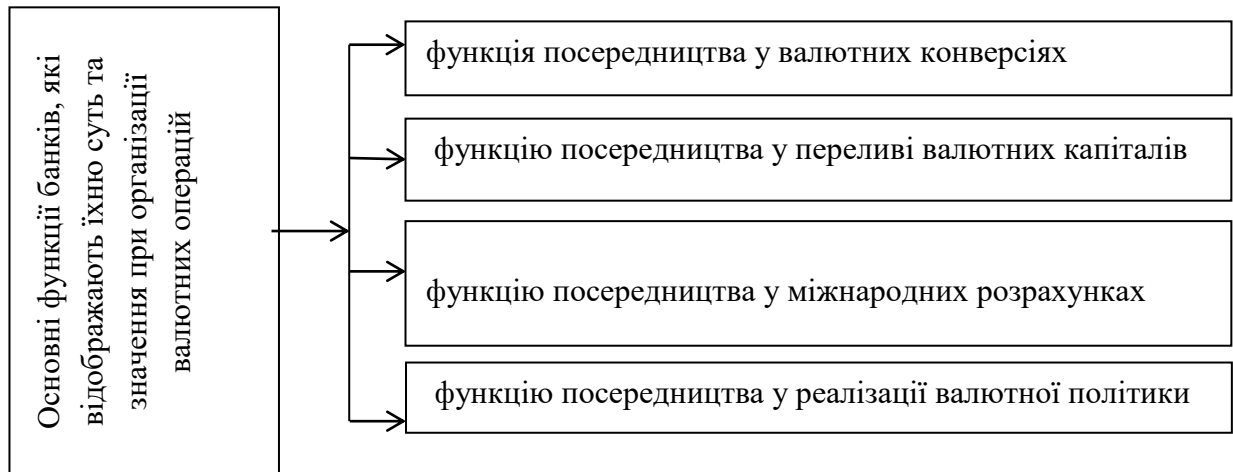

Рисунок 1.2 – Ключові функції БУ при організації ВО [6]

ВО мають такі характерні особливості:

- вони пов’язані із валютою та ВЦ;
- регулювання здійснюється НБУ;
- вони мають грошовий характер.

Об’єктами ВО є ВЦ, до яких належать: ІВ (іноземні грошові знаки, які включають банкноти, казначейські білети та монети, які знаходяться в обігу та визнаються законним платіжним засобом на території відповідної іноземної країни); платіжні документи і цінні папери в ІВ; банківські метали – це золото, срібло, платина та метали платинової групи, які доведені до найвищих проб згідно зі світовими стандартами, у формі як зливків так і порошоків і мають сертифікат якості, а також монети, що були виготовлені із дорогоцінних металів.

Суб’єктами ВО є уповноважені банки, резиденти і нерезиденти. Слід зазначити, що уповноваженим банком є БУ, яка зареєстрована на території України і має генеральну ліцензію НБУ щодо здійснення операцій з ВЦ [5].

Елементи ВО та їх характеристика наведені на рисунку 1.3.

Банківські операції з ІВ та ВЦ можна класифікувати за рядом ознак:

- за строком проведення розрізняють: поточні торговельні операції в ІВ, поточні неторговельні операції в ІВ, ВО, пов’язані із рухом капіталу;

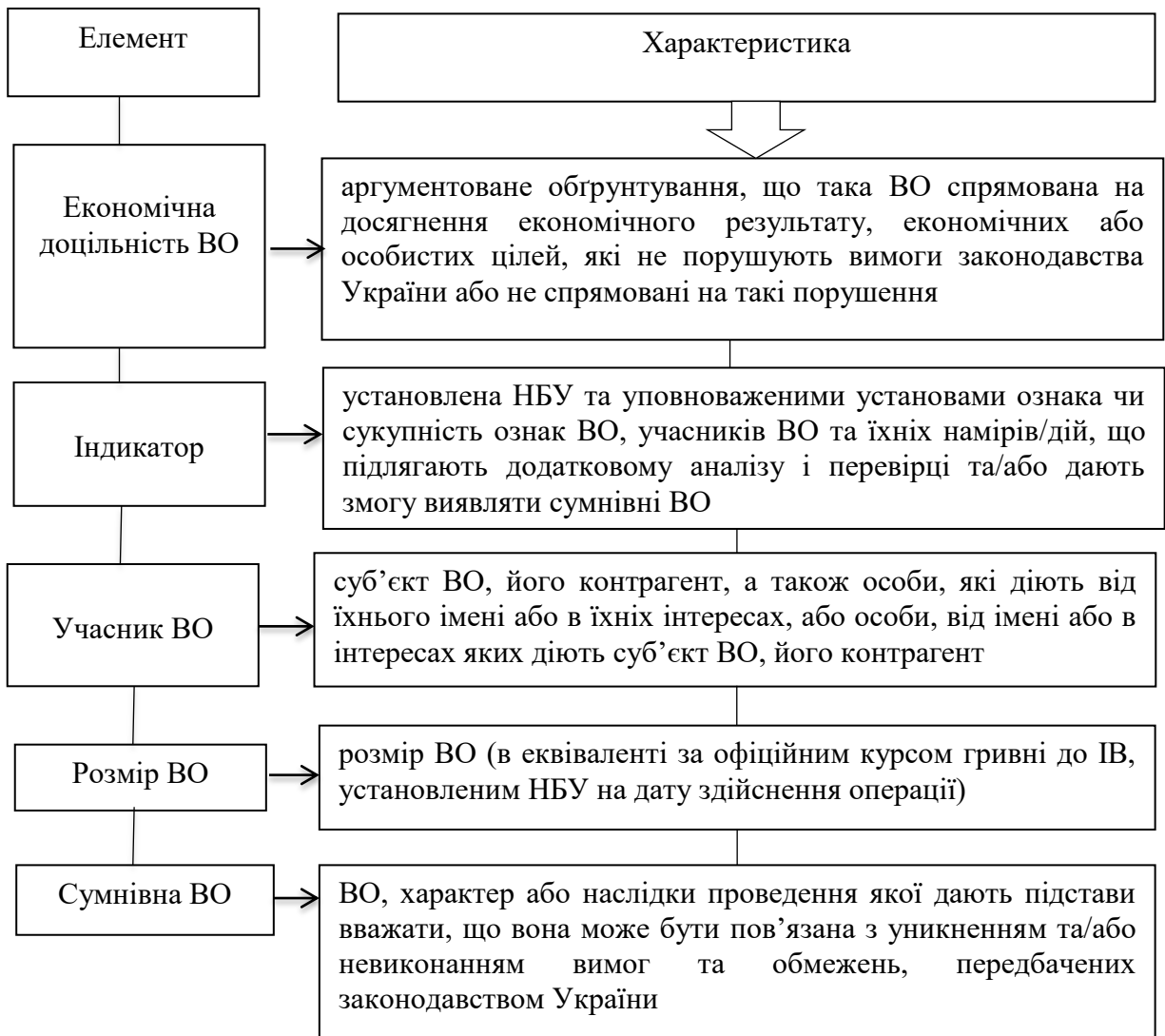

Рисунок 1.3 – Характеристика елементів ВО [3]

- за строком здійснення платежу стосовно купівлі–продажу валюти виокремлюють: касові ВО, строкові ВО;
- за формою здійснення: безготівкові та готівкові;
- за масштабами операцій: оптові, які проводяться між БУ, роздрібні, що здійснюються між БУ та їх клієнтами [5].

У багатьох дослідженнях зустрічається нижченаведена характеристика видів ВО БУ, яка, на наш погляд, найбільш повно відображає їх сутність (рисунок 1.4).

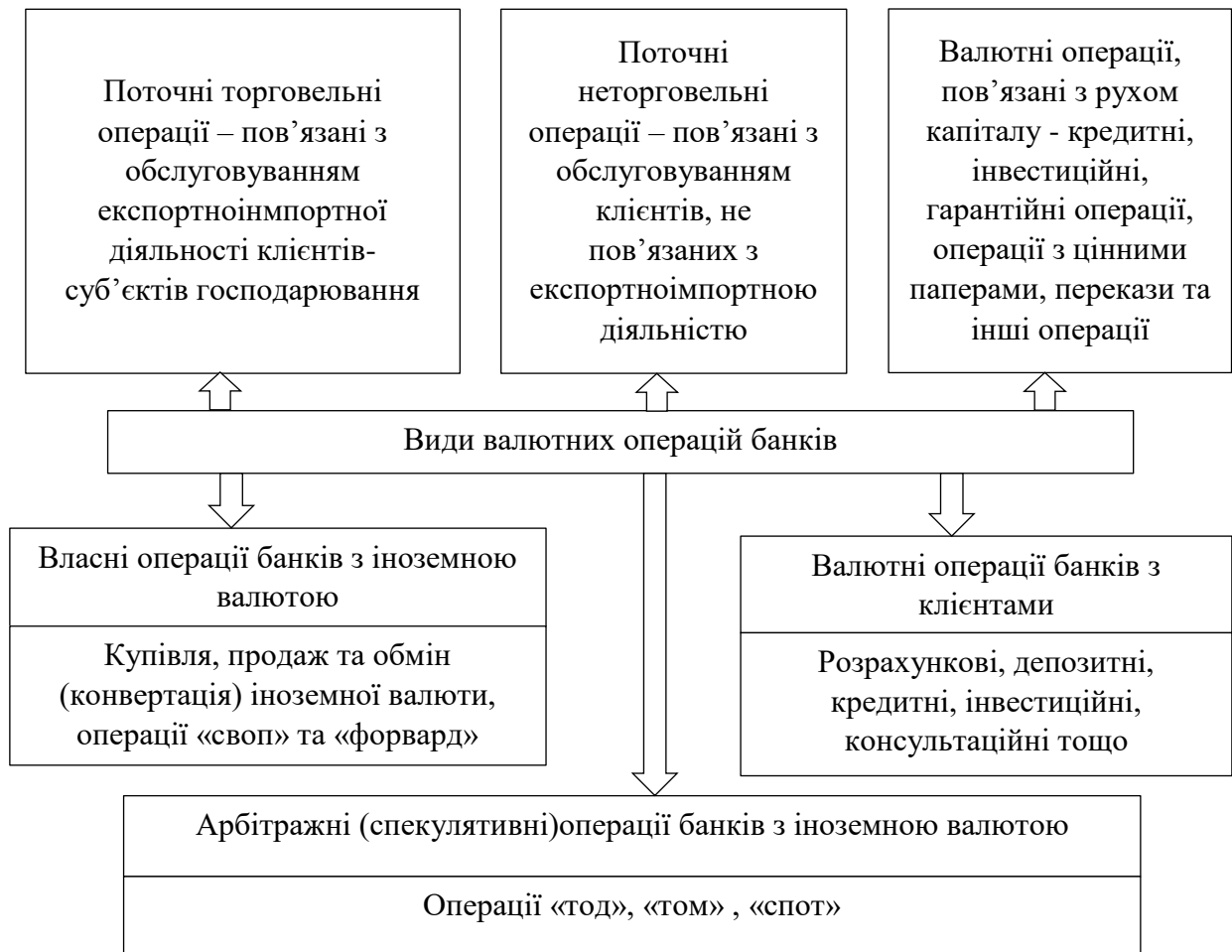

Рисунок 1.4 – Види ВО [8]

ВО банків мають велике значення та роль у сучасних умовах розвитку банківської системи оскільки (рис.1.5):

- ВО забезпечують можливість здійснення платежів між державами із різними валютами, що передбачає обмін валюти, міжнародні перекази, а також фінансування зовнішньоторговельних контрактів;

- БУ допомагають суб'єктам господарювання управляти ВРЗ через інструменти хеджування і таким чином мінімізувати вплив коливань валютних курсів на кінцеві фінансові результати;

- БУ через ВО сприяють залученню ІІ, а саме забезпечують конвертацію валюти для інвесторів і надаючи інвестиційні послуги в ІВ. Це, в свою чергу,

сприяє розвитку економіки, створенню робочих місць і підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання;

- ВО допомагають підтримувати економічну стабільність шляхом забезпечення доступу до ІВ, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності або криз, коли доступ до ІВ може бути обмеженим;

- ВО сприяють розвитку фінансових ринків через забезпечення ліквідності та підтримуючи інновації у фінансових продуктах та послугах (розвиток ринку форекс, валютних деривативів та ін. інструментів);

- ВО забезпечують міжнародні платіжні системи;

- ВО є невід'ємною складовою фінансових послуг, що БУ надають своїм клієнтам, зокрема обмін валюти, відкриття валютних рахунків, міжнародні перекази та кредитування в ІВ .

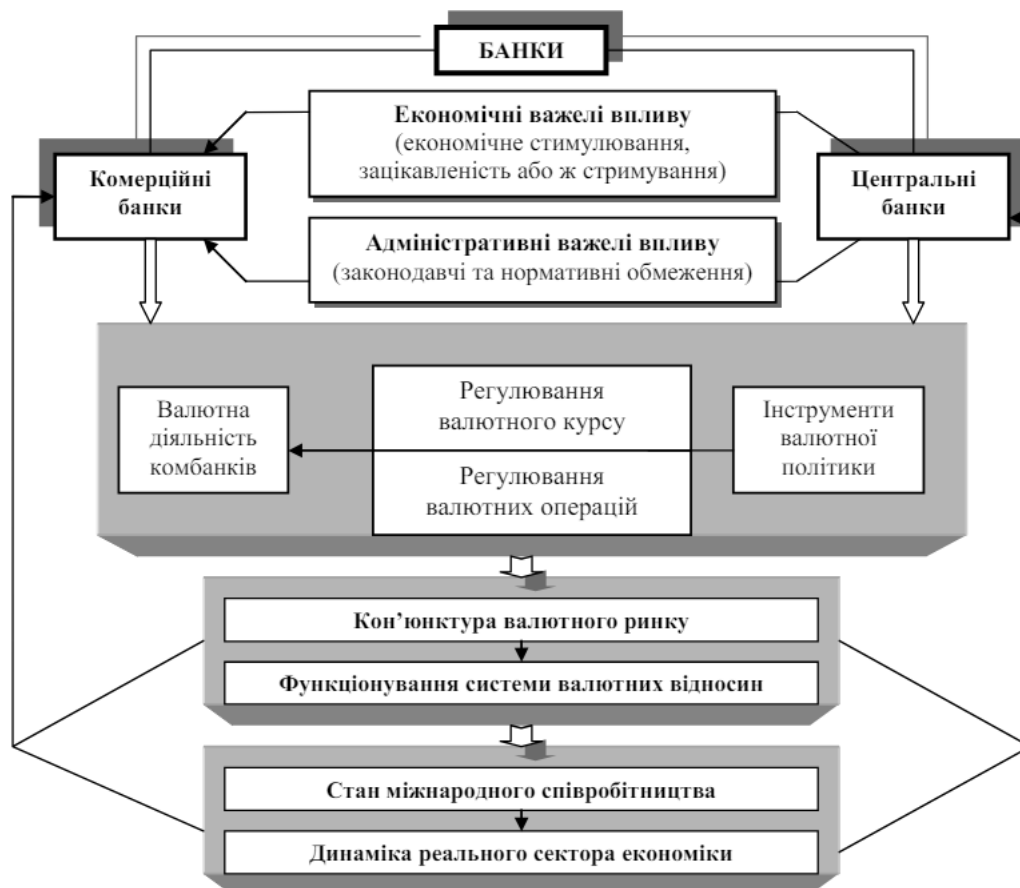

Рисунок 1.5 – Системне відображення ролі та місця БУ в організації ВВ та їх впливу на загальноекономічні процеси [6]

Отже, ВО БУ відіграють важливу роль у сучасній глобальній економіці, підтримуючи міжнародну торгівлю, управління ризиками, залучення П та забезпечуючи економічну стабільність. Вони впливають на розвиток фінансових ринків і платіжних систем, надаючи широкий спектр послуг клієнтам і допомагаючи економікам інтегруватися у світовий ринок.

2 Особливості організації валютних операцій банку та проведення їх аналізу

ВО здійснюються БУ у відповідності до правил та порядку, які визначені у чинному законодавстві України, в тому числі і нормативно-правових актах НБУ, а також розроблених відповідно до них внутрішніх положення банку у межах переліку видів операцій, що зазначені у генеральній ліцензії.

Основні нормативно-правові акти щодо регулювання відносин, які виникають під час здійснення ВО зазначені на рисунку 2.1.

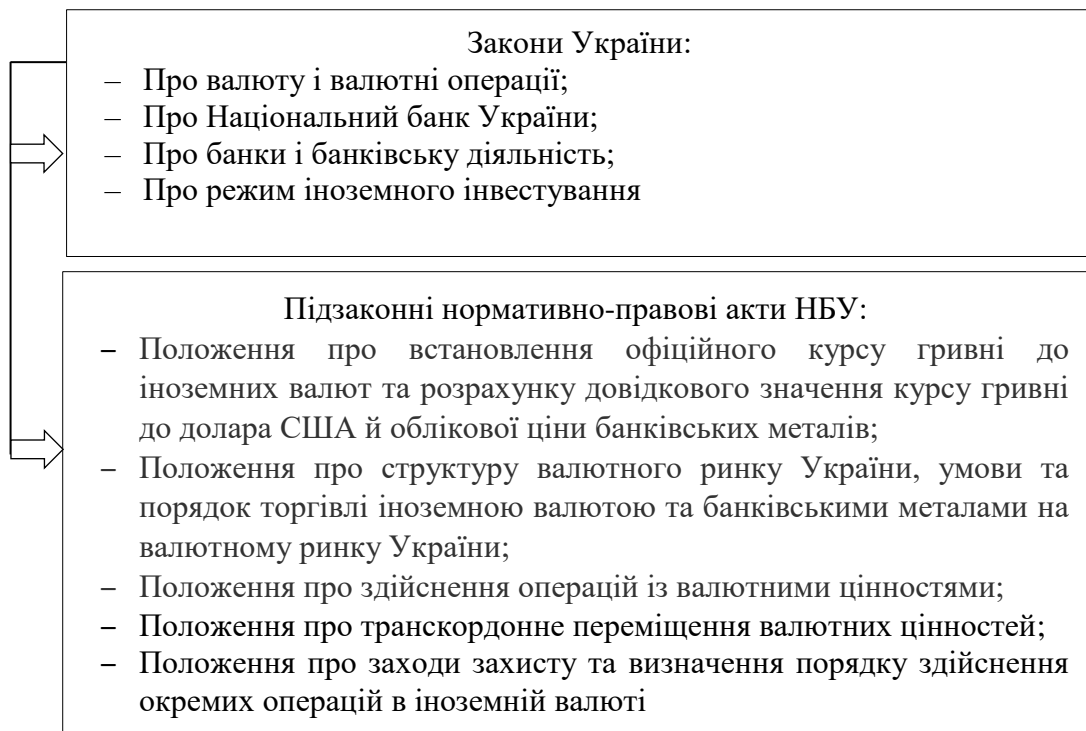

Рисунок 2.1 – Основні нормативно-правові акти, які регулюють проведення ВО БУ [18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27]

У лютому 2022 року, в період повномасштабного вторгнення росії на територію України, НБУ прийняв Постанову №18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану», в якій пояснюються питання особливостей здійснення банківської діяльності, в тому числі і проведення ВО в умовах воєнного стану [28].

Ключовою метою правового регулювання ВВ є формування ефективного правового механізму ВР шляхом нормативного визначення статусу резидентів і нерезидентів, принципів здійснення ВО, повноважень та функцій органів валютного моніторингу, а також відповідальності за недотримання валютного законодавства. Валютні правовідносини при цьому є юридичною формою прояву та закріплення ВВ.

Для того щоб БУ мали можливість надавати ВО їм потрібно отримати ліцензію, яку видає НБУ і вона діє безстроково. Суб'єкти ВО, які є резидентами мають обов'язково надавати інформацію про їхні ВО уповноваженим установам.

Під час проведення ВО відбувається відкриття і обслуговування рахунків в ІВ. Відкриття поточних та депозитних рахунків в ІВ в Україні проводиться за аналогічною процедурою, як і відкриття рахунків у національній валюті і суб'єкт підприємництва має можливість зберігати грошові кошти і здійснювати розрахунки у безготівковій (готівковій) ІВ у межах чинного законодавства: проведення поточних операцій; здійснення інвестицій за межі України або в Україну; під час проведення кредитування в ІВ; для здійснення операцій, які передбачені генеральною ліцензією НБУ на проведення ВО [5].

БУ здійснюють неторговельні операції в ІВ, а саме це операції пов'язані із переміщенням ВЦ між учасниками ВВ, які проводяться на некомерційній основі, тобто не стосуються торговельної, інвестиційної та підприємницької діяльності як резидентів так і нерезидентів. За своїм економічним змістом поточні неторговельні операції БУ в ІВ можна поділити на: операції з готівковою ІВ, зокрема валютно-обмінні; операції із дорожніми чеками та переказні операції.

Слід зазначити, що світовий економічний розвиток характеризується масштабуванням та поглибленням взаємозв'язків між національними господарствами і це впливає на необхідність здійснення міжнародних розрахунків за допомогою БУ. Під торговельними операціями БУ в ІВ слід розуміти такі операції, які пов'язані із обслуговуванням зовнішньоекономічної діяльності. БУ здійснюють такі розрахунки за дорученням їх клієнтів у безготівковій формі із використанням наступних платіжних документів: банківський переказ,

документарний акредитив та документарне інкасо, кожен з яких має як свої переваги так і недоліки.

Також дуже важливими є операції БУ на ВРК, а саме це купівля-продаж ІВ на міжбанківському ВРК. У відповідності до чинного законодавства торгівлю ІВ на ВРК можуть здійснювати центральний банк, уповноважені БУ та уповноважені фінансові установи. У вітчизняній практиці суб'єкти ринку можуть здійснювати купівлю-продаж ІВ виключно на національному міжбанківському ВРК, а операції з обміну ІВ дозволяють здійснювати і на національному ВРК і на міжнародному. Суб'єкти міжбанківського ВРК купують ІВ для власних потреб і за дорученням своїх клієнтів. Діяльність БУ на ВРК, яка полягає в управлінні активами і пасивами у ІВ, пов'язана із ВРЗ, що виникають у зв'язку із використанням різних валют в процесі проведення банківських операцій.

Слід зазначити, що на ефективність здійснення ВО банків здійснюють вплив різні фактори, основні з яких наведені на рисунку 2.2.

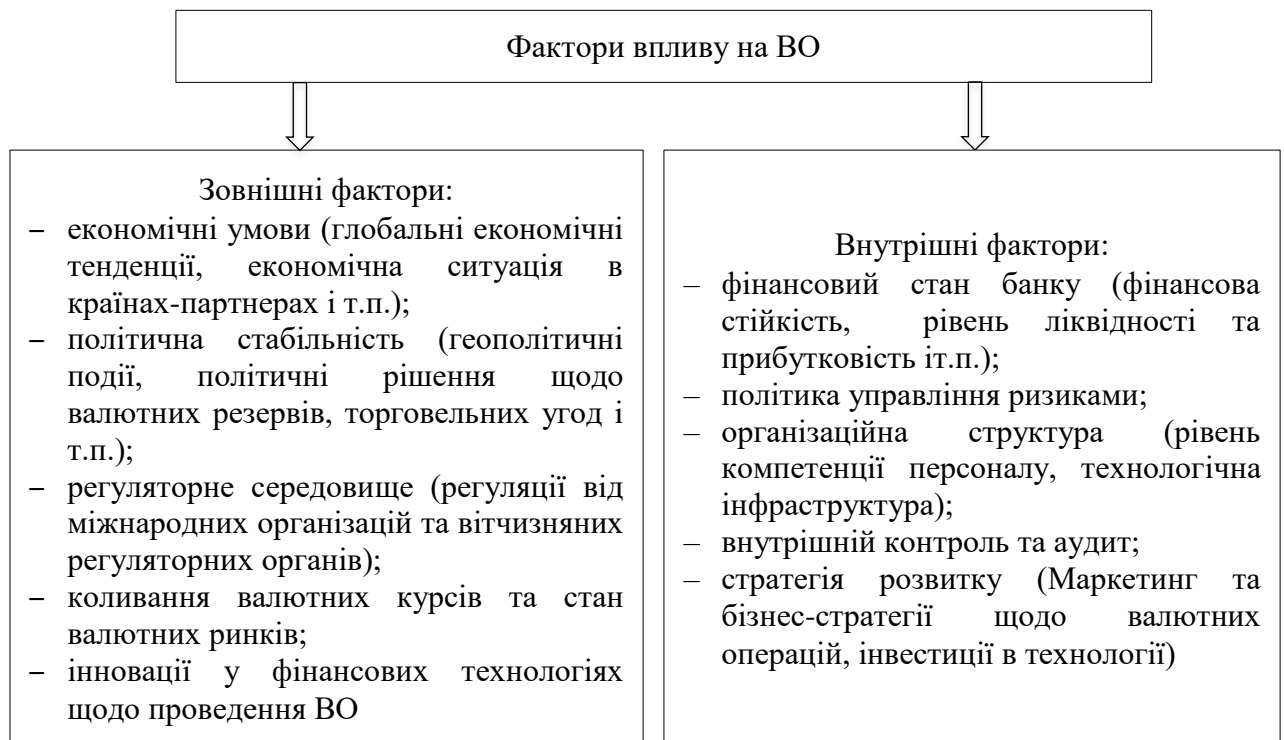

Рисунок 2.2 – Фактори впливу на проведення ВО

Зовнішні і внутрішні чинники взаємодіють та впливають на ВО БУ. Їх розуміння і ефективне управління ними дозволяє БУ здійснювати ВО успішно і мінімізувати ризики, якими стикаються БУ під час проведення ВО.

На прибутковість БУ, їх репутацію і стабільність мають суттєвий вплив ВРЗ. Здійснення ефективного управління даними ризиками має велике значення для життєздатності, а також успішності БУ в умовах динамічного і непередбачуваного глобального фінансового середовища [17]. ВРЗ належить до видів ризиків, які БУ не можуть уникнути в процесі здійснення ними своєї діяльності.

Під ВРЗ слід розуміти вид фінансового ризику, який є складним та непередбачуваним і він пов'язаний із впливом змін валютних курсів на процес функціонування суб'єкта, який здійснює операції в ІВ [17].

На сьогоднішній день ВРЗ поділяють на 3 види (рис. 2.3).

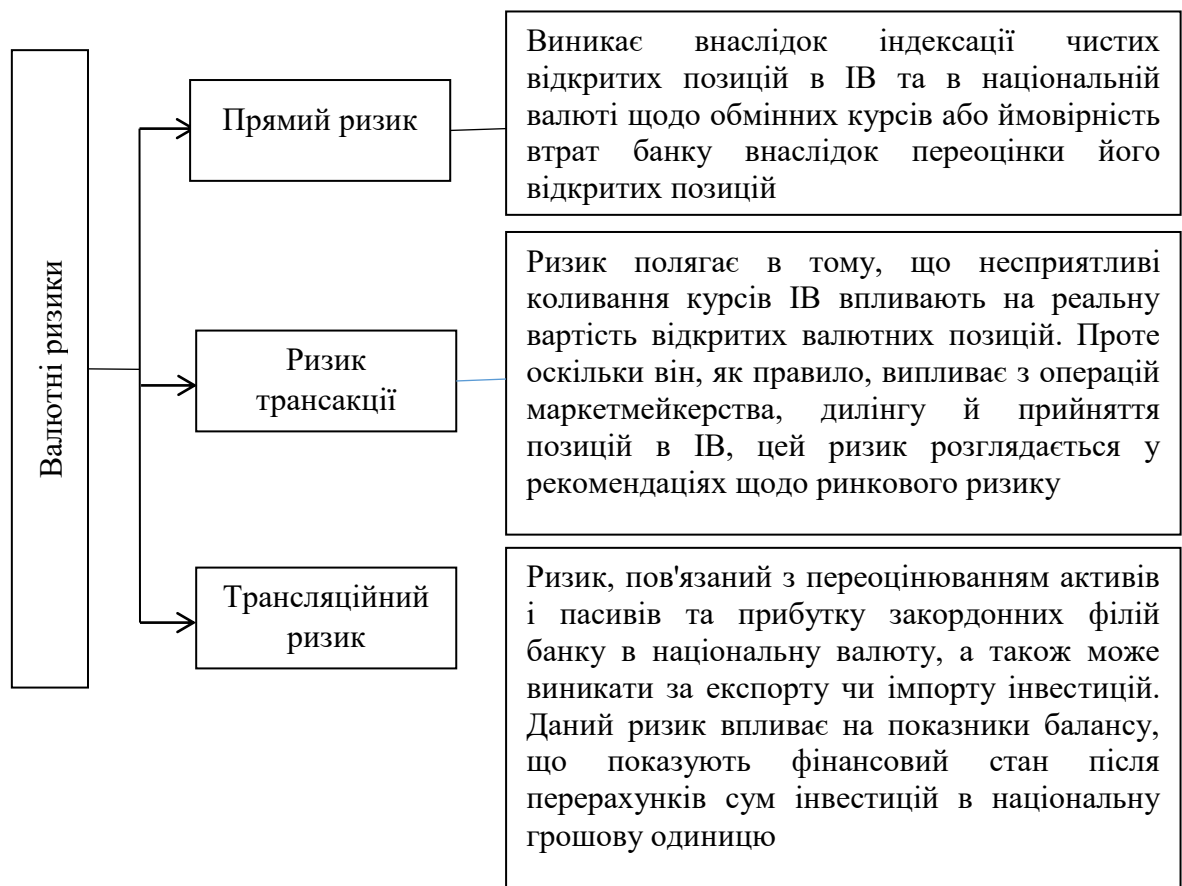

Рисунок 2.3 – Види валютних ризиків [17]

Слід зазначити, що за останні роки курс гривні не мав чіткої тенденції (рис. 2.4). Така динаміка мала суттєвий вплив на рівень життя населення і стан економіки, в тому числі і на банківський сектор, що пов'язано з тим, що коливання курсу гривні формують непередбачувані умови для його подальшого функціонування.

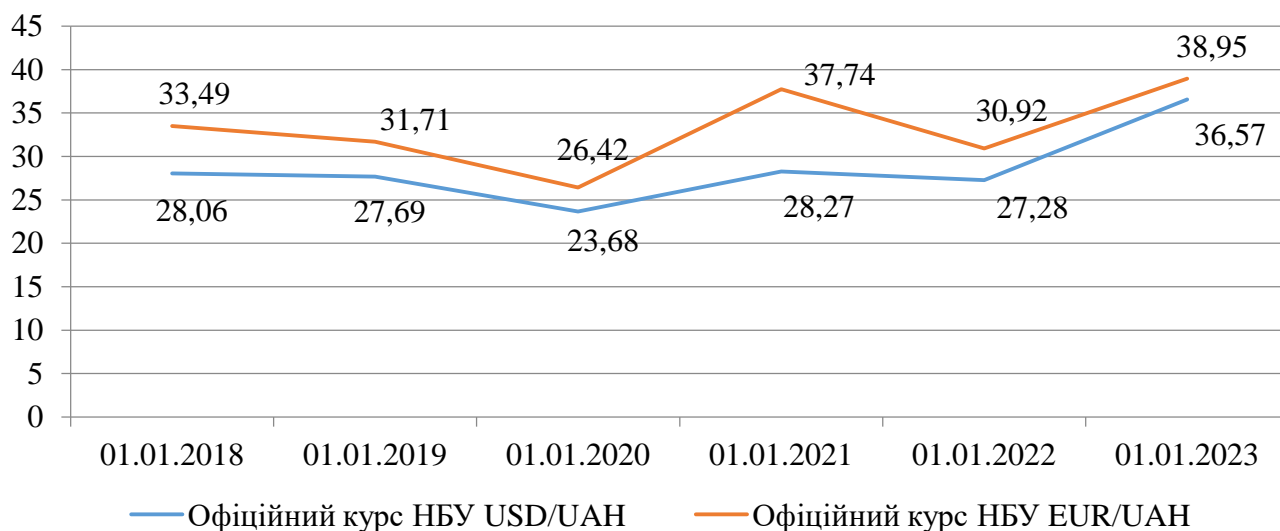

Рисунок 2.4 –Динаміка офіційного курсу гривні щодо ІВ за 2018–2023 рр. [7, 17]

Тому, у даних складних фінансово-політичних умовах з метою забезпечення стабільної діяльності БУ мають розвивати ефективні стратегії і методи управління ВРЗ.

Підвищення ефективності фінансової діяльності банку залежить від проведення якісного і своєчасного аналізу його ВО. Сутність даного аналізу полягає у систематичному дослідженні та оцінці операцій банку з ІВ з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Мета аналізу ВО БУ полягає у забезпеченні ефективного управління ВРЗ та максимізації прибутковості від ВО.

До основних завдань, які мають бути вирішені під час проведення аналізу ВО належать:

- визначення структури, динаміки і масштабу ВО банку;
- контроль за дотриманням банківською установою нормативів ризику;
- аналіз структури валютних доходів і витрат БУ;
- порівняльна характеристика ефективності формування банківських ресурсів в іноземній і національній валютах.

Аналіз ВО банку проводиться поетапно, з метою забезпечення всебічного розуміння і ефективного управління валютною діяльністю (рис. 2.5).

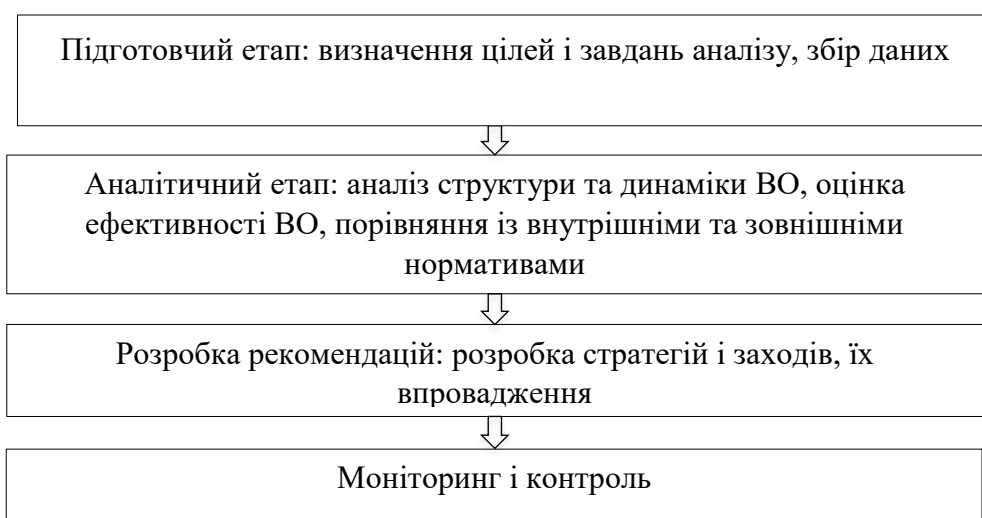

Рисунок 2.5 – Основні етапи проведення аналізу ВО

Дані етапи забезпечують комплексний підхід щодо аналізу ВО банку, дозволяючи ефективно управляти ризиками, підвищувати прибутковість і відповідати регуляторним вимогам.

Методи аналізу ВО банку включають різні підходи для всебічного дослідження валютної діяльності БУ, оцінки ризиків та визначення ефективності. До основних методів аналізу належать: статистичний, коефіцієнтний, фінансовий, SWOT-аналіз, регресійний аналіз, прогнозування та ін.

Найбільш розповсюдженим є коефіцієнтний аналіз, що передбачає розрахунок показників, які наведені на рисунку 2.6.

Аналіз індикаторів ВО банку має важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності, ефективного управління ризиками та підвищення прибутковості БУ. Він дозволяє банку приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися до змін

ринкових умов і забезпечувати відповідність вимогам, які висуваються до БУ.

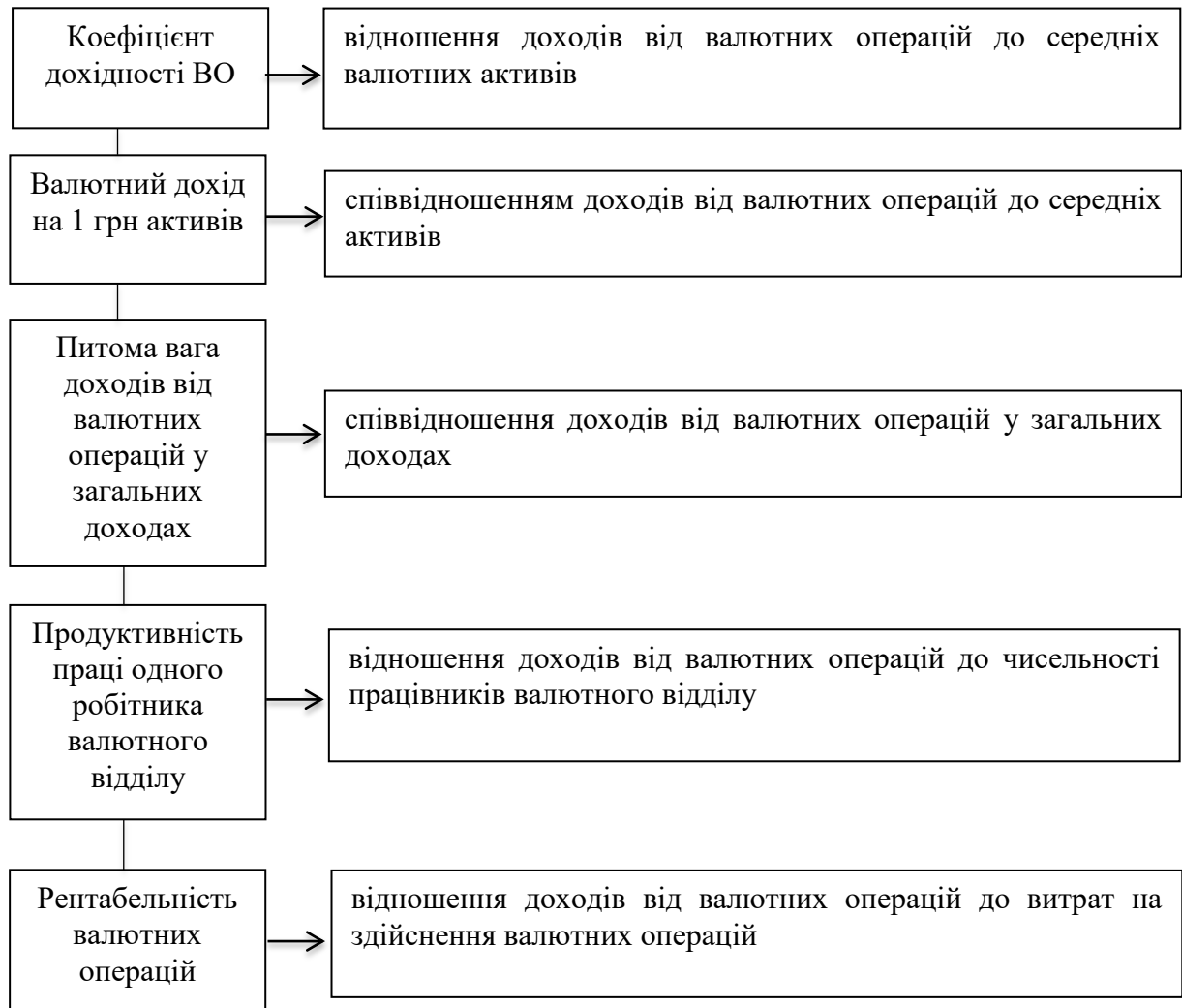

Рисунок 2.6 – Основні показники коефіцієнтного аналізу ВО [1]

З метою аналізу ВРЗ діяльності БУ доцільним є дослідження регуляторних вимог, що регламентуються НБУ та мають вплив на діяльність вітчизняних банків. До них належать встановлені ліміти і обмеження на позиції в ІВ, правила забезпечення ВО, вимоги щодо звітності і внутрішнього моніторингу, а також процедури оцінки та управління ВРЗ (рис.2.7). БУ мають дотримуватися цих вимог і здійснювати розробку внутрішніх процедур відповідно до регуляторних вимог. Дані норми забезпечують стабільність і надійність вітчизняних БУ, а також захист інтересів як банків так і їхніх клієнтів у сучасному валютному середовищі.

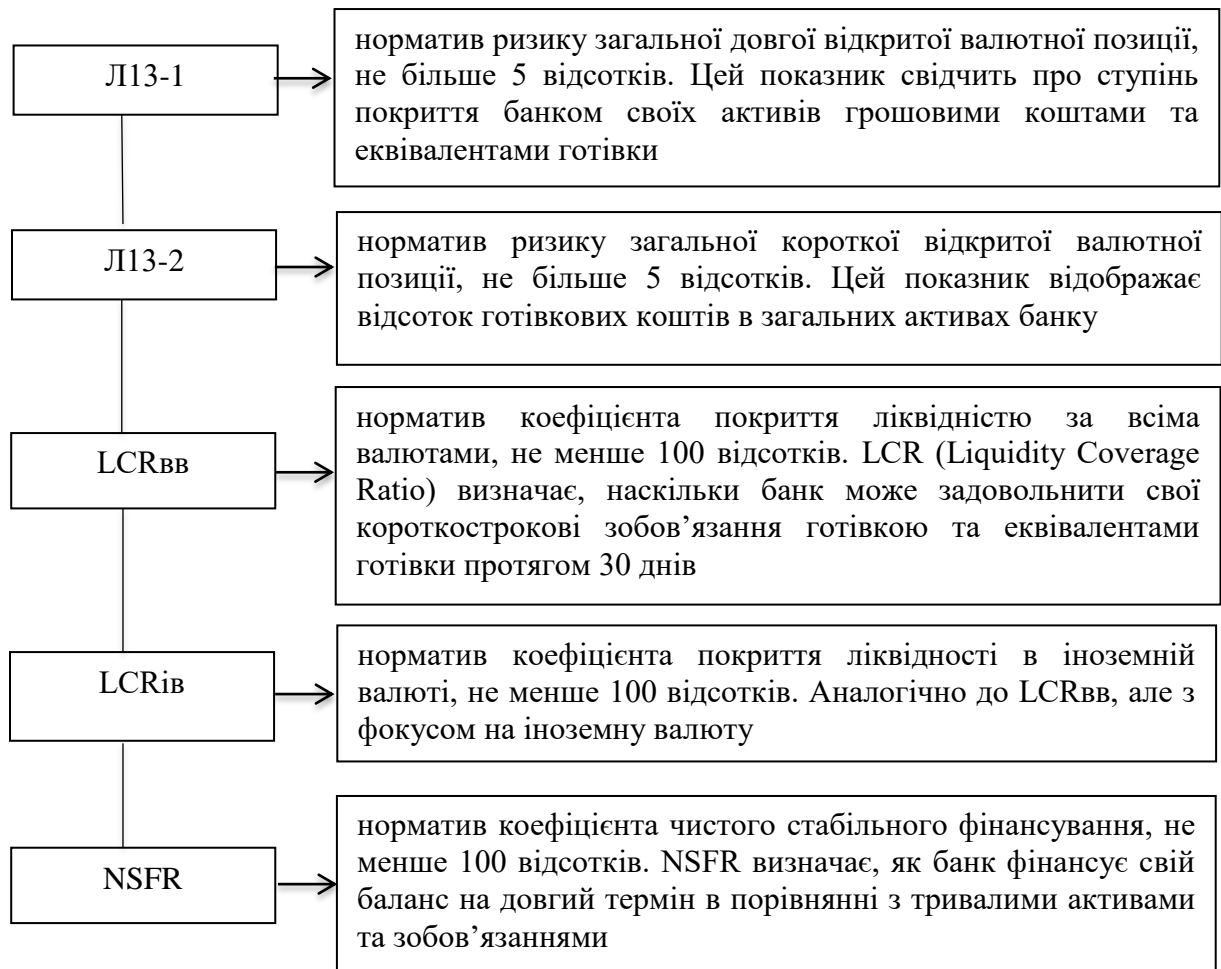

Рисунок 2.7 – Показники валютної позиції та ВРЗ [17]

Отже, ефективна організація ВО має ключове значення для успішної діяльності БУ у сучасних умовах, вона сприяє стабільності міжнародних розрахунків, управлінню ризиками, залученню інвестицій, розвитку фінансових ринків та підвищенню конкурентоспроможності банківських послуг.

3. Загальна характеристика діяльності АБ «Укргазбанк»

АБ «Укргазбанк» є одним з ключових банків в Україні, який перебуває під контролем держави через Міністерство фінансів України. Наразі держава володіє 94,9 % акцій банку. За даними 2022 року, банк мав стабільний кредитний рейтинг і високий рейтинг надійності вкладів. Розпочався процес стратегічного реформування банку з метою приватизації.

Корпоративне управління банком відбувається відповідно до українського законодавства та включає розподіл повноважень, визначення стратегічних цілей, контроль за їх виконанням, управління конфліктами інтересів, етичні норми та розкриття інформації. Банк також планує збільшення клієнтської бази через альтернативні канали продажів, цифрові рішення, розвиток транзакційного банкінгу та інші заходи.

Корпоративний банкінг є найбільшим сегментом діяльності АБ «Укргазбанк». Банк планує зростання частки приватного сектору та розвиток транзакційного банкінгу, зокрема за допомогою документарних акредитивів та інших фінансових інструментів. Намічено залучення економічно активного населення та впровадження цифрових рішень, включаючи концепцію Open Banking. Банк також активно працює з малим та середнім бізнесом та планує розширення клієнтської бази.

АБ «Укргазбанк» є четвертим за розміром активів банком у групі державних банків. У 2022 році були виконані умови щодо підтримки приватизації банку, а на початку 2023 року була підписана кредитна угода з МФК на фінансування проектів з енергоефективності та відновлюваної енергетики. Кількість клієнтів банку станом на 2023 рік складає 2,342 тисячі, а обсяг активів за цей період збільшився на 20%.

Власний капітал є важливим показником фінансової стійкості банку та його здатності управляти ризиками. Формування цього капіталу є ключовою стратегією управління фінансовими ресурсами. Аналіз структури та динаміки

капіталу АБ «Укргазбанк» показав, що станом на 01.01.2023 року він становив 5,3% від усіх зобов'язань банку. Зменшення власного капіталу у період дослідження пов'язане зі збільшенням відрахувань до резервів, що є стратегічним рішенням для забезпечення фінансової стабільності.

Обсяги активів, власного капіталу і зобов'язань БУ наведені у фінансовій звітності, яка відображає фінансовий стан і результати діяльності банку за певний період (додаток Б). Звіт про прибутки, збитки та інший дохід також надає необхідну інформацію про ефективність діяльності АБ «Укргазбанк».

Проаналізуємо фінансовий стан банку, а саме розглянемо динаміку та склад активів та зобов'язань за 2020-2022 рр. В додатку В наведений аналіз активів АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр.

З таблиці В.1 можна зробити висновок, що загальний обсяг активів банку знизився на 7,74% у 2022 році порівняно з 2020 роком, це негативно вплинуло на здатність банку генерувати дохід, а також виконувати свої зобов'язання. Така динаміка спричинена тим, що в банку зменшувався обсяг банківських металів, він знизився на 43,82 %, обсяг інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а саме на 58,57 %, а також за рахунок зниження основних засобів та нематеріальних активів та іншого майна на 8,49 % та 56,24 % відповідно. Отже, скорочення активів в банку може свідчити про погіршення фінансової стійкості банку, а також можливі проблеми із ліквідністю.

Розглянемо більш детально активи, а саме проведемо аналіз структури за 2020-2022 рр., за даними, які наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Структура активів АБ «Укргазбанк» за 2020 – 2022 рр., %

Найменування статті	Рік		
	2020	2021	2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	24,73	24,49	26,85
Банківські метали	0,00	0,00	0,00
Кошти у кредитних установах	0,46	4,12	1,84
Похідні фінансові активи	0,004	0,00	0,01
Кредити клієнтам та фінансова оренда	33,30	45,34	49,19
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	39,27	23,90	17,64

Продовження таблиці 3.1

Найменування статті	Рік		
	2020	2021	2022
Інвестиційна нерухомість	0,10	0,12	0,12
Основні засоби та нематеріальні активи	0,94	0,96	0,94
Активи з права користування	0,11	0,21	0,13
Інше майно	0,54	0,31	0,26
Поточні активи з податку на прибуток	0,03	-	2,04
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	0,03	0,02
Інші активи	0,51	0,52	0,97
Усього активів	100,00	100,00	100,00

Аналізуючи таблицю 3.1 можемо зазначити, що найбільшу питому вагу займають кредити клієнтам та фінансова оренда протягом 2021 та 2022 років, а саме 45,34 % та 49,19 % відповідно, це пояснюється тим, що кредитування в банку є основним видом діяльності банку, проте у 2020 році найбільшу частку займали інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а саме 38,27 %, це могло бути спричинено тим, що для банку були вигідні умови для інвестування, що забезпечило отримання високих доходів. Інші статті активів мали низьку частку і різкого зростання не було.

Наступним кроком є проведення аналізу зобов'язань, як їх складу так і структури (табл. 3.2 та табл. 3.3).

Таблиця 3.2 – Динаміка зобов'язань АБ «Укргазбанк» за 2020 – 2022 рр.

Найменування статті	Рік			Абсолютне відхилення 2022/2020	Темп приросту,% 2022/2020
	2020	2021	2022		
Кошти НБУ	-	4699967	998956	998956	-
Кошти кредитних установ	5669678	7305696	8954428	3284750	57,94
Похідні фінансові зобов'язання	227651	72346	737	-226914	-99,68
Кошти клієнтів	126498709	96736381	112778613	-13720096	-10,85
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	406111	635462	698805	292694	72,07
Орендні зобов'язання	126148	230772	163506	37358	29,61
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	-	444773	-	-	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	60806	-	-	-	-
Інші зобов'язання	1164798	1515217	1134782	-30016	-2,58
Усього зобов'язань	134153901	111640614	124729827	-9424074	-7,02

З таблиці 3.2 можна зробити висновок, що за період з 2020 по 2022 рік обсяг зобов'язань АБ «Укргазбанк» мав нестабільну тенденцію. Загальна сума зобов'язань банку знизилась на 7,02% у 2022 році в порівнянні із 2020 роком. Це зниження може бути наслідком деяких факторів, таких як воєнні дії, що відбуваються на території України, змінами в економічному середовищі, недовіра клієнтів до банку. Варто звернути увагу, що похідні фінансові зобов'язання дуже знизились, а саме на 99,68 % у 2022 році і становлять 737 тис. грн.

Особливо помітним є значне зростання коштів кредитних установ – на 57,94 %, що свідчить про значне залучення коштів від інших банків. Водночас, кошти клієнтів знизилися на 10,85 % і це спричинено зменшенням вкладів клієнтів в банку у вигляді депозитів.

Таблиця 3.3 - Структура зобов'язань АБ «Укргазбанк» за 2020 – 2022 рр., %

Найменування статті	Рік		
	2020	2021	2022
Кошти НБУ	-	4,21	0,80
Кошти кредитних установ	4,23	6,54	7,18
Похідні фінансові зобов'язання	0,17	0,06	0,00
Кошти клієнтів	94,29	86,65	90,42
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	0,30	0,57	0,56
Орендні зобов'язання	0,09	0,21	0,13
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	-	0,40	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	0,05	-	-
Інші зобов'язання	0,87	1,36	0,91
Усього зобов'язань	100,00	100,00	100,00

Аналізуючи таблицю 3.3, можна побачити, що найбільшу частку у структурі зобов'язань займають кошти клієнтів протягом всього аналізованого періоду, хоча загальна сума їх знижується, це можна пояснити тим, що змінилась стратегія залучення коштів від клієнтів і відбулись зміни в умовах оплати послуг. Варто звернути увагу, що у 2021 році дані статті мали тенденцію зростання, а у 2022 році вони знизились за рахунок того, що в економіці відбулись зміни, які спричинені воєнними діями.

Динаміка доходів і витрат АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр. представлений в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Динаміка доходів та витрат АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показник	Рік			Абсолютне відхилення 2022/2020	Темп приросту, % 2022/2020
	2020	2021	2022		
Процентні доходи	9576263	8702055	11566183	1989920	20,78
Процентні витрати	6366659	3442539	6571938	205279	3,22
Чистий процентний дохід	3209604	5259516	4994245	1784641	55,60
Комісійні доходи	1618637	2333605	2327462	708825	43,79
Комісійні витрати	382657	753246	906638	523981	136,93
Чистий комісійний дохід	1235980	1580359	1420824	184844	14,96
Інші доходи	308820	356402	340690	31870	10,32
Витрати на персонал	1946206	2103050	2535847	589641	30,30
Інші операційні доходи	1072290	1207335	1380722	308432	28,76
Прибуток до оподаткування	511504	4685363	-3999139	-4510643	-881,84
Витрати з податку на прибуток	100465	914356	137626	37161	36,99
Прибуток /(збиток) після оподаткування	411039	3771007	-3861513	-4272552	-1039,45

Аналіз доходів і витрат банку показав, що процентні доходи банку зростали протягом наведеного періоду і із одночасним зростанням процентних витрат. Проте темп приросту доходів був більше, чим у витрат. Тому чистий процентний дохід зріс у 2022 році на 55,60% в порівнянні із 2020 роком і становив 4994245 тис. грн. Комісійні доходи та витрати зростали. Так, доходи збільшились на 43,79 %, а витрати на 136,93 % і таке зростання витрат свідчить про неефективне управління ними, хоча темп приросту їх перевищує, чистий комісійний дохід був позитивний. Інші доходи банку зросли на 10,32%. Витрати на персонал також мали тенденцію зростання у 2022 році і становили 2535487 тис. грн., це могло бути спричинено збільшенням витрат на оплату праці або зростанням кадрових ресурсів.

Прибуток до оподаткування у 2022 році був від'ємним, така тенденція пояснюється тим, що у зв'язку із війною відбулись зміни у податковому

регулюванні, банк мав значні витрати, які перевищували доходи, а також мав великі втрати від операційної діяльності. Витрати з податку на прибуток зросли на 36,99 % у 2022 році в порівнянні із 2020 роком. Щодо фінансового результату банку, то варто зазначити, що у 2022 році АБ «Укргазбанк» отримав збиток у розмірі 4272552 тис. грн. Негативний фінансовий результат вимагає серйозного аналізу та пошуку можливих стратегій для змін у фінансовій діяльності банківської установи.

Фінансову стійкість банку можна оцінити за допомогою фінансових показників, які відображені в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Показники фінансової стійкості АБ «Укргазбанк» за 2020–2022 рр.

Показник	Рік			Абсолютне відхилення 2022/2020
	2020	2021	2022	
Коефіцієнт надійності, %	6,37	10,42	5,54	-0,83
Коефіцієнт фінансового важеля	15,69	9,60	18,03	2,34
Коефіцієнт достатності капіталу, %	5,99	9,44	5,25	-0,74
Коефіцієнт загальної платоспроможності	1,064	1,10	1,055	-0,01
Коефіцієнт мультиплікатора власного капіталу	10,31	8,91	9,51	-0,80

З таблиці 3.4. можна побачити, що коефіцієнт надійності банку коливається і немає стабільної динаміки, у 2022 році він взагалі знизився і становив 5,54 % за рахунок зниження власного капіталу банку. Коефіцієнт фінансового важеля навпаки у 2022 році зріс і становив 18,03 через збільшення обсягу зобов'язань та зниження власного капіталу.

Коефіцієнт достатності капіталу у 2020 році становив 5,99 %, у 2021 році – 9,44%, а у 2022 році 5,25%. Таке зниження у 2022 році спричинене зниженням власного капіталу. Коефіцієнт загальної платоспроможності був у 2022 році майже на такому рівні, як і у 2020 році, але все ж таки відбувається його зменшення, а це свідчить про зниження платоспроможності. Коефіцієнт

мультиплікатора капіталу у 2022 році покращився в порівнянні із 2021 роком, але знизився в порівнянні із 2020 роком на 0,80.

Показники рентабельності активів (ROA), рентабельності капіталу (ROE) та чиста процентна маржа відіграють ключову роль у визначенні фінансової ефективності БУ, оскільки вони відображають, наскільки ефективно банк управляє своїми ресурсами та генерує дохід для акціонерів. Ці показники є важливими для оцінювання загальної ефективності та стійкості фінансової установи, вони слугують орієнтирами для інвесторів та кредиторів при прийнятті рішень про інвестування чи кредитування (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Показники дохідності АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр.

Показник	Рік		
	2020	2021	2022
Рентабельність активів (ROA),%	0,29	3,06	-2,93
Рентабельність капіталу (ROE), %	4,81	32,42	-55,83
Чиста процентна маржа, %	2,25	4,27	3,79

Аналіз показників дохідності АБ «Укргазбанк» показав, що рентабельність активів у 2021 році значно зросла із 0,29 % до 3,06 %, що свідчило про підвищення ефективності використання активів для отримання прибутку, у 2022 році вона була від'ємна, що свідчить про збитковість банку і неефективне використання активів. Рентабельність капіталу, мала таку ж тенденцію. Від'ємне значення показує суттєві збитки банку. Чиста процентна маржа у 2021 році зросла до 4,27%, а у 2022 році знизилась до 3,79%, але все одно залишилась на високому рівні, це означає, що банківська установа покращує діяльність з управління процентними доходами та витратами.

Із проведеного аналізу, можна зробити висновок, що в АБ «Укргазбанк» обсяги активів та зобов'язань у 2022 році знижуються, це свідчить про те, що банк проводить свою діяльність недостатньо ефективно. Фінансовий результат після оподаткування був від'ємний і це означає, що БУ має певні проблеми у своїй роботі та свідчить про значний розмір витрат. Банківська установа фінансово нестабільна та має проблеми з прибутковістю.

4 Аналіз валютних операцій АБ «Укргазбанк»

При проведенні валютних операцій БУ діє відповідно до законодавчих норм України, зокрема, керуючись нормами Законом України «Про валюту і валютні операції». ВО вважаються одними із найбільш складних та високоризикованих аспектів банківської діяльності, оскільки вони можуть призводити як до високих прибутків, так і до значних втрат. Це зумовлює потребу у вдосконаленні регулювання таких операцій та збільшенні ролі обліку та аналізу у управлінні валютними транзакціями в БУ.

АБ «Укргазбанк» випускає міжнародні платіжні картки Mastercard, VISA та UnionPay, які приймаються всюди по всьому світу незалежно від валюти карткового рахунку. Ці картки можна використовувати для отримання готівки та оплати товарів та послуг у всіх місцях, де приймаються картки МПС Mastercard, VISA та UnionPay.

Операції за кордоном або в інтернеті на закордонних сайтах потребують конвертації валют, яка залежить від валюти карткового рахунку, розрахункової валюти МПС (долар США або євро) та валюти операції. Курси конвертації валют МПС, які використовуються при знятті коштів або розрахунку за товари та послуги, встановлюються щоденно і можуть відрізнятись від офіційних курсів НБУ та/або інших банків.

АБ «Укргазбанк» не стягує додаткових комісій за конвертацію валют при здійсненні фінансових операцій за міжнародними платіжними картками від АБ «Укргазбанк». Однак, конвертація валют може включати декілька етапів, що може призвести до різниці між сумою операції та фактичною сумою списання з рахунку.

Відділення АБ «Укргазбанк» здійснюють купівлю та продаж ІВ для населення незалежно від року емісії та номіналу, за винятком значно зношених або пошкоджених купюр. Згідно з вимогами НБУ, банкноти ІВ, які мають одну або кілька ознак значного зношення або пошкодження, вважаються такими:

- розірвані чи розрізані на частини;
- із пошкодженими елементами дизайну та захисту (видалені цифрові чи текстові позначення номіналу, зображення портрета, оптично-змінні складові захисту, захисні стрічки);
- зі зміненим первісним кольором паперу та (або) зображень;
- із локальними забрудненнями, включаючи ті, які видно в ультрафіолетових променях, якщо загальна площа забруднення перевищує половину площі банкноти;
- із загальними забрудненнями, включаючи ті, що викликають люмінесценцію паперу в ультрафіолетових променях;
- обпалені, пропалені, трухлі;
- з явними друкарськими недоліками.

Відповідно до змін, ухвалених НБУ 20 червня 2023 року, скасовано перелік ознак незначного зношення банкнот. БУ та небанківським установам заборонено встановлювати обмеження щодо номіналу та року емісії банкнот ІВ, які є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, під час обміну валют.

Переоцінка валютних активів та зобов'язань фіксується в балансі під кодом 6204, який відноситься до результатів торгівлі ІВ і банківськими металами. Первісний запис операцій у ІВ здійснюється в функціональній валюті за курсом, що існував на момент транзакції.

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту за курсом на дату звітності, а результати такого перерахунку відображаються у звіті про прибутки і збитки як чистий результат від ВО. Немонетарні активи і зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю, перераховуються за курсом на дату оцінки справедливості, тоді як ті, що оцінюються за історичною вартістю, за курсом на момент проведення операції. Будь-які різниці між договірним і офіційним курсами на момент операції також враховуються у фінансовому результаті від торгівлі ІВ.

Для контролю ВРЗ встановлюються допустимі межі таких ризиків. БУ регулярно аналізує макроекономічну ситуацію, динаміку світових фінансових ринків та зміни процентних ставок з метою прийняття обґрунтованих рішень щодо коригування своїх валютних позицій і зниження ВРЗ.

Динаміка валютних активів та зобов'язань АБ «Укргазбанк» від ВО за 2020-2022 рр. представлена в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Динаміка валютних активів та зобов'язань АБ «Укргазбанк» від ВО за 2020-2022 рр., тис. грн. [16]

Показник	Рік			Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
	2020	2021	2022		
Валютні активи	69454492	66286125	81088562	11634070	16,75
Валютні зобов'язання	64933842	58848699	76157446	11223604	17,28
Активи банку, всього	142702732	123271516	131645949	-11056783	-7,75
Зобов'язання банку, всього	134153901	111640614	124729827	-9424074	-7,02
Частка валютних активів у загальних активах, %	48,67	53,77	61,60	12,93	26,56
Частка валютних зобов'язань у загальних зобов'язаннях, %	48,40	52,71	61,06	12,66	26,15

Аналізуючи дану таблицю можна зазначити, що валютні активи банку протягом аналізованого періоду зростали і у 2022 році вони збільшилися на 16,75 %. Валютні зобов'язання банку також зростали і у 2022 році, вони збільшились на 17,28 %. Зростання цих двох показників може свідчити про активізацію операцій з валютою. Але можна помітити, що активи та зобов'язання банку зменшились на 7,75% та 7,02% відповідно, це може вказувати на відтік ресурсів або переоцінку активів. Частка валютних активів у загальних активах банку протягом періоду мала динаміку збільшення, а саме у 2020 році вона становила 48,67 %, а вже у 2022 році становила 61,60 %. Частка валютних зобов'язань у загальних зобов'язаннях також мала аналогічну тенденцію, у 2022 році вона зросла на 26,15 % в порівнянні із 2020 роком. Зростання даних часток може означати, що підвищується роль валюти у фінансовій діяльності банку.

Для детальної оцінки ВО проведемо коефіцієнтний аналіз банку за 2020-2022 рр., що представлений в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Коефіцієнтний аналіз ВО АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Абсолютне відхилення
	2020	2021	2022	2022/2020
Коефіцієнт дохідності ВО	0,23	0,27	0,37	0,15
Валютний дохід на 1 грн. активів	0,11	0,14	0,22	0,11
Питома вага доходів від валютних операцій у загальних доходах, %	1,15	1,40	1,83	0,68
Рентабельність валютних операцій, %	1113,67	936,31	2311,74	1198,07

Коефіцієнтний аналіз показав, що коефіцієнт дохідності ВО протягом 2020-2022 рр. зростає, у 2022 році він зріс на 0,15, це свідчить про покращення ефективності ВО. Валютний дохід на 1 грн. активів також зростав, це означає, що в банку ефективніше використовуються активи для отримання валютних доходів. Питома вага доходів від ВО у загальних доходах зросла із 1,15 % до 1,83 %, тому можна вважати, що в даній банківській установі ВО стають важливою складовою загальних доходів. Рентабельність ВО протягом аналізованого періоду коливалась, а саме у 2020 році вона становила 1113,67%, у 2021 році – 936,31%, а у 2022 році 2311,74%, це означає, що ВО стали значно прибутковими.

Аналіз валютних активів за видами валют АБ «Укргазбанк» від ВО за 2020-2022 рр. представлений в таблиці Г.1.

З проведеного аналізу валютних активів можна зробити висновок, що активи в гривнях у 2022 році зросли на 16,75 % в порівнянні із 2020 роком. Зростання відбулось за рахунок збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 47,07 %, кредитів клієнтам та фінансової оренди на 91,37 % та інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. В доларах США та в євро активи мали тенденцію до зниження і у 2022 році, зниження було на 33,43 % та 26,76 % відповідно. Така зміна відбулась за рахунок того, що майже всі наведені активи знижувались, це означає що зменшився попит на дані валюти

або був перерозподіл фінансових ресурсів на користь інших валют. В інших валютах активи зросли у 2022 році на 18,95 %.

Аналіз валютних зобов'язань за видами валют АБ «Укргазбанк» від ВО за 2020-2022рр. представлено в таблиці Г.2.

З таблиці Г.2 можна зробити висновок, що валютні зобов'язання банку в гривнях мали тенденцію зростання у 2022 році в порівнянні із 2020 роком, а саме зросли на 17,28 %. Така зміна відбулась за рахунок того, що з'явилися кошти НБУ та суттєво зросли кошти клієнтів, це свідчить про те, що банк зміг додатково залучити кошти від НБУ та значно підвищити депозитну базу клієнтів. Щодо валютних зобов'язань в доларах США та євро, то спостерігаємо їх зниження у 2022 році, а саме на 32,71 % та 24,06 % і це означає, що знизилась активність клієнтів до цих валют. В інших валютах вони зросли на 74953 тис. грн. або на 26,32 %, тобто в цих валютах могли відбутись певні зміни, що привернули увагу клієнтів до залучення коштів.

Політика банку щодо операцій у ІВ регламентується вимогами нормативно-правових документів ЕБУ та національними стандартами бухгалтерського обліку.

Управління ліквідністю банку – це комплексний процес, що передбачає не тільки мінімізацію ризику недостатності ліквідності, але й досягнення основної мети – отримання прибутку.

Ліквідність банку має вирішальне значення як для його власної діяльності, так і для стабільності фінансової системи країни в цілому. Проблеми з ліквідністю можуть призвести до зниження рейтингу банку, ускладнення залучення зовнішнього фінансування та втрати потенційного прибутку. Тому оптимізація ліквідності є пріоритетом для забезпечення стабільності та розвитку банку.

Зниження рівня ліквідності часто сигналізує про наявність фінансових проблем у банку, що може призвести до відтоку клієнтів та закриття рахунків. В умовах кризи ліквідності банки змушені шукати негайного поповнення ресурсів, що може стати складним у ситуації фінансової нестабільності. Ефективне управління ліквідністю, включаючи адекватний моніторинг та вжиття відповідних заходів, є ключовим для підтримання фінансової стійкості банку.

Для виявлення ефективності управління валютними ризиками та стійкості банку до коливань валютних курсів проведемо аналіз пруденційних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр., що наведений в таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр.

Показник	Рік			Абсолютне відхилення 2022/2020	Темп приросту, % 2022/2020
	2020	2021	2022		
Л13-1	1,32	3,93	2,36	1,04	78,79
Л13-2	0,031	0,82	0,13	0,099	319,35
LCRBB	226,99	166,04	142,73	-84,26	-37,12
LCRIB	151,72	146,65	167,14	15,42	10,16
NSFR	0	129,74	113,89	113,89	-

Аналіз в таблиці 4.3 дав змогу зробити висновок, що норматив Л13-1 протягом 2020-2022 рр. не мав стабільної динаміки, але він відповідав нормативу і був не більше 10 %, це показує про значні коливання в управлінні валютними позиціями. Норматив Л13-2 мав аналогічну динаміку і також відповідав нормативу. Такий значний ріст у 2021 році до 0,82 і спад у 2022 році до 0,13 свідчить, що банк має нестабільність у виконанні своїх ВО. LCRBB та LCRIB відповідають нормативу протягом аналізованого періоду, тобто вони є не менше 100%. Зниження LCRBB свідчить про зниження здатності банківської установи покривати свої короткострокові зобов'язання за всіма валютами. Зростання у 2022 році нормативу LCRIB до 167,14 % означає, що відбувається покращення ліквідності ІВ. NSFR банку у 2022 році знизився до 113,89%, що вказує на зменшення стабільного фінансування банку.

Умови воєнного стану в Україні спричиняють значне коливання курсу української валюти. Це призводить до скорочення інвестицій та експорту, соціально-економічної деградації і погіршення життя населення. В таких умовах ВР з боку держави стає необхідністю, обумовленою міжнародною економічною інтеграцією України та її участю у світовому співтоваристві. Це також пов'язано з

розширенням міжнародної торгівлі та кооперацією виробництва, що призводить до концентрації капіталу поза межами країни.

У той же час, режим функціонування всіх видів валют в Україні впливає на її інноваційно-цифровий економічний розвиток. Коливання обмінних курсів у часи конфлікту мають значний вплив не лише на національну, а й на світову економіку. Тому проблема стабілізації обмінного курсу валют потребує подальших досліджень.

Важливо підкреслити, що COVID-19 та воєнний стан суттєво змінили умови функціонування різних сфер життя в Україні, включаючи економіку та соціальну сферу.

Загалом, на основі проведеного аналізу можна стверджувати про певне погіршення діяльності банку з ВО. Адже валютні активи та зобов'язання протягом аналізованого періоду знизились, що свідчить про зміни в економічному середовищі, про коливання валютних курсів або про зміну стратегій, щодо ВО. Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції показали, що банк немає стабільності в управлінні валютними позиціями, а також про зниження здатності покривати свої короткострокові зобов'язання за всіма валютам. Коефіцієнтний аналіз показав досить хороші результати і можна зазначити, що в даній банківській установі ВО є важливою складовою доходів, не зважаючи на наявні проблеми.

5 Шляхи удосконалення організації валютних операцій АБ «Укргазбанк»

Забезпечення здійснення ефективної безпечної валютної діяльності БУ має ґрунтуватися на механізмі, який включає такі складові елементи: всебічний моніторинг економічних процесів із метою виявлення і прогнозування як внутрішніх так і зовнішніх загроз; визначення порогових значень індикаторів, у разі перевищення яких можна опинитися у зоні фінансової нестабільності і валютної кризи.

Для побудови успішної стратегії розвитку ВО слід врахувати наступні чинники:

– активи і пасиви банку у ІВ, визначаючи особливості формування активів БУ;

– частка БУ на ВРК. При цьому необхідно передбачити зміни у взаємовідносинах із клієнтами, які пов'язані із обігом валют. Також слід окреслити роль і місце БУ на ринку банківських послуг.

Залежно від впливу різних факторів можуть бути вибрані різні стратегії:

1) стратегія диверсифікації ВО і впровадження нових банківських продуктів. Дана стратегія підходить для банків-лідерів на ВРК;

2) стратегія, спрямована на задоволення потреб окремого сегмента споживачів банківських валютних послуг;

3) стратегія, яка базується на розширенні послуг банку, пов'язаних з використанням валют для обмеженого сегмента;

4) захисна стратегія, спрямована на зменшення обсягів банківських ресурсів, використовуваних для ВО.

Побудова стратегії зниження ВРЗ передбачає п'ять стадій:

- підготовча стадія збору інформації;
- оцінка змін зовнішнього середовища;
- розроблення комплексної стратегії;

- розробка стратегічного плану;
- визначення стратегічних параметрів.

Удосконалення управління ВРЗ вимагає використання різних стратегій, збалансованого розвитку всіх елементів системи управління, здатності швидко реагувати на нові ВО, розширення критеріїв аналізу ризику і виявлення та усунення диспропорцій у системі.

Такий підхід дозволяє здійснювати більш детальну оцінку ВО банку, оскільки дозволяє проаналізувати стан розвитку ВРК та ринку банківських послуг, які впливають на вибір стратегії діяльності кожної БУ. Він також враховує оцінку фінансових результатів діяльності БУ на ВРК із урахуванням рівня ВРЗ та визначення рівня валютної безпеки БУ і це є основою для побудови ефективної валютної стратегії і механізму управління ВО.

В сучасних умовах розвитку, вітчизняним БУ, включаючи АБ «Укргазбанк», доцільним є розробка фінансової стратегії розвитку ВО, яка на нашу думку, має включати 8 основних етапів, що зазначені на рисунку 5.1.

Розширення діяльності БУ на ВРК можливе через зростання обсягів традиційних ВО і розширення асортименту за рахунок впровадження нових ВО, збільшення обсягів та структури клієнтів БУ, освоєння нових ринків та інші заходи.

Для збільшення обсягів традиційних ВО, АБ «Укргазбанк» пропонуємо розробити окремий план розвитку для кожного виду операції, який має визначати особливості виконання даних операцій, перспективи подальшого розвитку та вдосконалення.

Такий підхід дозволить БУ ефективно розвивати діяльність у таких сегментах як конверсійні операції, операції із залучення і розміщення валюти, операції щодо організації міжнародних розрахунків і обслуговування валютних рахунків клієнтів БУ, неторговельні операції, операції, які націлені на подальший розвиток кореспондентських відносин із іноземними БУ.

Під час впровадження нових ВО, важливо також розробити плани щодо впровадження та розвитку строкових ВО і операцій із валютними деривативами,

що буде сприяти не лише розширенню спектру валютних послуг, але і сприятиме удосконаленню управління ВРЗ.

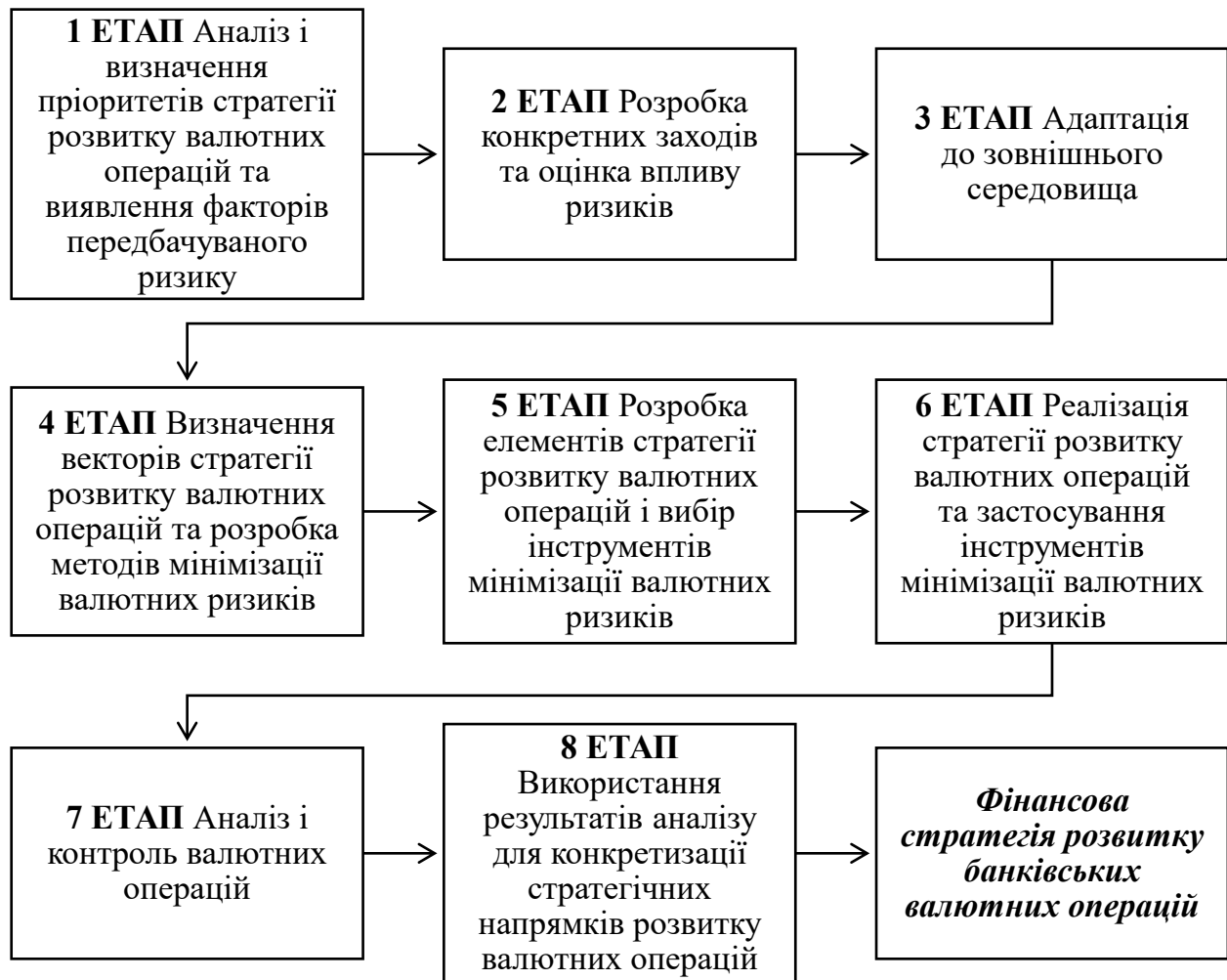

Рисунок 5.1 – Основні етапи формування стратегії розвитку валютних операцій АБ «Укргазбанк»

Також одним із перспективних напрямків ефективної організації валютної діяльності є розробка і впровадження комбінованих продуктів валютного обслуговування, що може включати консалтинг, інформування, інтернет-банкінг та інші послуги і це має підвищити привабливість валютного обслуговування БУ та її конкурентоспроможність.

Для успішного розвитку валютної діяльності БУ доцільно дотримуватись окремих підстратегій, а саме позиціонування на ринку і транснаціоналізація, а також треба використовувати сучасні електронні технології для ефективного

здійснення ВО та управління ВРЗ.

З метою оптимізації управління валютними ресурсами АБ «Укргазбанк» важливим є оцінка ефективності їх розміщення через аналіз доходності та витрат, що пов'язані із ВО. Це дасть можливість визначити частку доходів від ВО у загальному розмірі доходів БУ і рівень доходу, який генерується окремим напрямком валютної діяльності.

Слід зазначити, що до основних шляхів удосконалення ВО АБ «Укргазбанк» можна віднести:

1. Оптимізацію структури валютних активів та зобов'язань через здійснення регулярного аналізу їх структури з метою визначення оптимальних співвідношень, а також впровадження автоматизованих систем управління активами і зобов'язаннями, що пришвидшить реагування на зміни ринкової кон'юнктури.

2. Покращення управління ВРЗ:

- використання інструментів хеджування (форварди, ф'ючерси, опціони) з метою зменшення ризику валютних коливань;
- розробка і впровадження внутрішніх політик управління ВРЗ, враховуючи специфіку ринку.

3. Розширення спектра валютних продуктів та послуг:

- введення нових продуктів, зокрема валютні депозити, кредитні лінії в ІВ та т.ін.;
- надання консалтингових послуг клієнтам БУ щодо ефективного управління ВРЗ.

4. Покращення сервісу для клієнтів БУ:

- створення онлайн-платформи для здійснення ВО, що в свою чергу, вплине на швидкість і зручність обслуговування;
- забезпечення клієнтів оперативною інформацією щодо курсів валют і можливості їх вигідного обміну.

5. Підвищення кваліфікації персоналу БУ:

- організація регулярних тренінгів (семінарів) для співробітників стосовно

питань здійснення ВО і управління ризиками;

- впровадження програм обміну досвідом із іншими фінансовими установами і залучення зовнішніх експертів з метою підвищення професійного рівня персоналу.

6. Покращення системи внутрішнього контролю:

- вдосконалення внутрішньої системи контролю і аудиту ВО задля зменшення ризику помилок і шахрайства;

- здійснення регулярних перевірок відповідності операцій визначеним внутрішнім політикам та регуляторним вимогам.

7. Розвиток інформаційних технологій:

- впровадження новітніх інформаційних систем для автоматизації ВО і підвищення рівня їхньої прозорості;

- використання технологій штучного інтелекту та аналізу великих даних з метою прогнозування валютних курсів і ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

8. Покращення співпраці із міжнародними фінансовими установами:

- розширення співпраці із міжнародними БУ, а також фінансовими організаціями для підвищення можливостей щодо проведення міжнародних ВО;

- участь у міжнародних фінансових форумах і наукових конференціях для обміну досвідом та отримання нових знань у сфері ВО.

Впровадження даних заходів буде сприяти не лише підвищенню ефективності ВО АБ «Укргазбанк», але і буде впливати на зміцнення позиції БУ на фінансовому ринку, розширяти клієнтську базу та підвищувати рівень конкурентоспроможності.

АБ «Укргазбанк» варто застосовувати як превентивні так і реактивні заходи для подолання проблем під час здійснення валютної діяльності. Превентивні заходи націлені на оперативне реагування потенційних змін зовнішнього середовища, що забезпечить попередження можливих загроз. Реактивні заходи застосовуються при виникненні проблем, що дозволяє усунути негативні відхилення у діяльності банку на ВРК.

Оскільки, збільшення обсягів операцій БУ із ІВ на ВРК спричиняє зростання їх ВРЗ, особливої уваги набуває питання оцінки потенційних ризиків і збитків, що виникають внаслідок валютних коливань. Процес зниження негативного впливу ВРЗ ґрунтується на різних моделях та стратегіях, найбільш поширеніші із яких наведені на рис. 5.2, і кожна з них має свої переваги та недоліки.

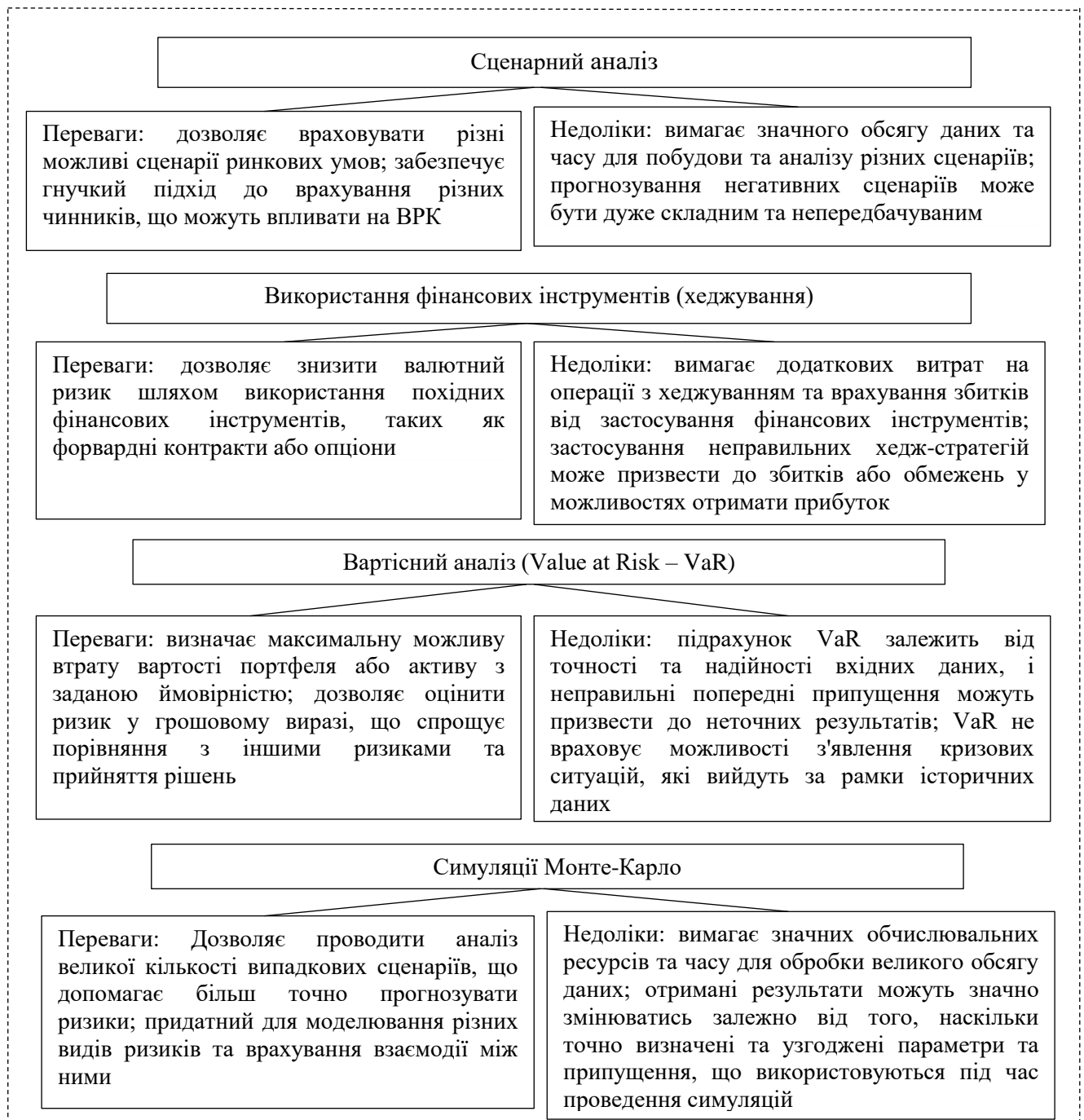

Рисунок 5.2 – Основні переваги та недоліки найбільш поширених моделей зниження впливу ВРЗ [7]

АБ «Укргазбанк» має обирати таку модель, яка найбільше відповідає його специфічним потребам та існуючим ринковим умовам.

Також успішний розвиток ВО АБ «Укргазбанк» залежить від ефективності системи економіко-правового регулювання і здатності БУ пристосовуватися до зовнішнього регулятивного середовища. Для усунення перешкод у державному регулюванні ВО необхідно активізувати економічні засоби регулювання, здійснити структурування і систематизацію нормативно-правового поля, ввести зміни у діючий режим правового регулювання, а також переглянути систему санкцій для БУ за порушення валютного законодавства.

Отже, від ефективності проведення ВО залежить успішність діяльності БУ, тому необхідно ретельно контролювати дані операції, здійснювати їх оцінку та забезпечувати відповідність усім регуляторним вимогам і внутрішнім політикам.

ВИСНОВКИ

В умовах існуючої конкуренції на ринку банківських послуг, надання якісних ВО є вагомим чинником конкурентоспроможності. Інтеграція вітчизняної банківської системи у міжнародне фінансове середовище передбачає відповідність міжнародним стандартам та практикам у сфері ВО. Здійснивши аналіз трактувань сутності ВО, ми прийшли до висновку, що ВО банку це фінансові операції, які пов'язані з купівлею-продажем, обміном і зберіганням ІВ, а також проведення міжнародних розрахунків та платежів.

Досліджуючи особливості функціонування банків у системі ВВ, можна відмітити, що діяльність БУ у сфері ВВ базується та продовжує традиційні операції, що виконуються ними на внутрідержавному рівні. Банки під час організації даних відносин виконують важливі функції, які забезпечують ефективність проведення ВО.

Банківські операції з ІВ та ВЦ можна класифікувати за рядом ознак: за строком проведення розрізняють; за строком здійснення платежу стосовно купівлі–продажу валюти; за формою здійснення; за масштабами операцій.

ВО банків мають велике значення та роль у сучасних умовах розвитку банківської системи, зокрема вони забезпечують можливість здійснення платежів між державами із різними валютами, сприяють мінімізації впливу коливань валютних курсів на кінцеві фінансові результати, сприяють залученню П, забезпечують конвертацію валюти, допомагають підтримувати економічну стабільність шляхом забезпечення доступу до ІВ, сприяють розвитку фінансових ринків і т.п.

ВО здійснюються БУ у відповідності до правил та порядку, які визначені у чинному законодавстві України, в тому числі і нормативно-правові акти НБУ, а також розроблені відповідно до них внутрішні положення банку у межах переліку видів операцій, що зазначені у генеральній ліцензії. Ключовою метою правового регулювання ВВ є формування ефективного правового механізму ВР шляхом

нормативного визначення статусу резидентів і нерезидентів, принципів здійснення ВО, повноважень та функцій органів валютного моніторингу, а також відповідальності за недотримання валютного законодавства.

На ефективність здійснення ВО банків здійснюють вплив різні фактори. Зовнішні і внутрішні чинники взаємодіють та впливають на ВО БУ. Їх розуміння і ефективне управління ними дозволяє БУ здійснювати ВО успішно і мінімізувати ризики, якими стикаються БУ під час проведення ВО.

ВРЗ мають суттєвий вплив на прибутковість БУ, їх репутацію і стабільність. Здійснення ефективного управління даними ризиками має велике значення для життєздатності, а також успішності БУ в умовах динамічного і непередбачуваного глобального фінансового середовища. Під ВРЗ слід розуміти вид фінансового ризику, який є складним та непередбачуваним і він пов'язаний із впливом змін валютних курсів на процес функціонування суб'єкта, який здійснює операції в ІВ.

Підвищення ефективності фінансової діяльності банку залежить від проведення якісного і своєчасного аналізу його ВО. Сутність даного аналізу полягає у систематичному дослідженні та оцінці операцій банку з ІВ з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Аналіз ВО банку проводиться поетапно, з метою забезпечення всебічного розуміння і ефективного управління валютною діяльністю, базуючись на наступних методах аналізу: статистичний, коефіцієнтний, фінансовий, SWOT-аналіз, регресійний аналіз, прогнозування та ін.

Отже, ефективна організація ВО має ключове значення для успішної діяльності БУ у сучасних умовах, вона сприяє стабільності міжнародних розрахунків, управлінню ризиками, залученню інвестицій, розвитку фінансових ринків та підвищенню конкурентоспроможності банківських послуг.

АБ «Укргазбанк» є одним з ключових банків в Україні, і наразі держава володіє 94,9 % акцій банку. АБ «Укргазбанк» є четвертим за розміром активів банком у групі державних банків. Корпоративне управління банком відбувається відповідно до українського законодавства. Корпоративний банкінг є найбільшим

сегментом діяльності АБ «Укргазбанк». Банк планує зростання частки приватного сектору та розвиток транзакційного банкінгу.

За даними проведеного аналізу, ми зробили висновок, що в АБ «Укргазбанк» обсяги активів та зобов'язань за період аналізу знижуються і це свідчить про те, що банк проводить свою діяльність недостатньо ефективно. Найбільшу питому вагу в активах банку займають кредити клієнтам та фінансова оренда протягом 2021 та 2022 років, а саме 45,34 % та 49,19 % відповідно, що пояснюється тим, що кредитування в банку є основним видом діяльності банку. Що стосується зобов'язань, то найбільшу частку у їх структурі займають кошти клієнтів протягом всього аналізованого періоду, хоча загальна сума їх знижується, це можна пояснити тим, що змінилась стратегія залучення коштів від клієнтів і відбулись зміни в умовах оплати послуг.

Аналіз фінансового результату банку засвідчив, що протягом 2020-2021 рр. бав отримував прибуток. Але у 2022 році АБ «Укргазбанк» мав збиток у розмірі 4272552 тис. грн. Негативний фінансовий результат вимагає серйозного аналізу та пошуку можливих стратегій для змін у фінансовій діяльності банківської установи. За 2020-2022 рр. показники фінансової стійкості банку коливалися по роках, але в цілому свідчать про погіршення рівня його фінансової стійкості.

При проведенні валютних операцій АБ «Укргазбанк» діє відповідно до законодавчих норм України. АБ «Укргазбанк» випускає міжнародні платіжні картки Mastercard, VISA та UnionPay, які приймаються всюди по всьому світу незалежно від валюти карткового рахунку. Для контролю ВРЗ встановлюються допустимі межі таких ризиків. БУ регулярно аналізує макроекономічну ситуацію, динаміку світових фінансових ринків та зміни процентних ставок із метою прийняття обґрунтованих рішень щодо коригування своїх валютних позицій і зниження ВРЗ.

За період аналізу валютні активи банку зростали і у 2022 році вони збільшилися на 16,75 %. Валютні зобов'язання банку також зростали і у 2022 році, вони збільшились на 17,28 %. Підвищення цих двох показників може свідчити про активізацію операцій з валютою. Частка валютних активів у

загальних активах банку протягом періоду мала динаміку збільшення, і частка валютних зобов'язань у загальних зобов'язання також мала аналогічну тенденцію, у 2022 році вона зросла на 26,15 % в порівнянні із 2020 роком. Зростання даних часток може означати, що підвищується роль валюти у фінансовій діяльності банку.

Коефіцієнтний аналіз показав досить хороші результати і можна зазначити, що в даній банківській установі ВО є важливою складовою доходів, не зважаючи на наявні проблеми.

Аналіз пруденційних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції АБ «Укргазбанк» за 2020-2022 рр. засвідчив, що вони не мають чітких тенденцій до змін, але в цілому індикатори відповідають встановленим нормативам, але за окремими показниками спостерігається погіршення.

В сучасних умовах розвитку, вітчизняним БУ, включаючи АБ «Укргазбанк», доцільним є розробка і впровадження фінансової стратегії розвитку ВО, яка має включати 8 основних етапів, що зазначені в роботі, і яка дозволить більш ефективно здійснювати ВО.

Основними шляхами удосконалення здійснення ВО АБ «Укргазбанк» є: оптимізація структури валютних активів та зобов'язань; покращення управління ВРЗ; розширення спектра валютних продуктів та послуг; покращення сервісу для клієнтів БУ; підвищення кваліфікації персоналу БУ; покращення системи внутрішнього контролю; розвиток інформаційних технологій; покращення співпраці із міжнародними фінансовими установами.

Впровадження даних заходів буде сприяти не лише підвищенню ефективності ВО АБ «Укргазбанк», але і буде впливати на зміцнення позиції БУ на фінансовому ринку, розширяти клієнтську базу та підвищувати рівень конкурентоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз валютних операцій банку. URL: <https://studfile.net/preview/11960863/page:4/> (дата звернення: 9.05.2024).
2. Антонюк О. Р. Особливості валютного регулювання під час дії воєнного стану в Україні: вплив на положення контролю. *Вісник НУВГП*. 2022. № 4. С. 3–14.
3. Банківська система : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
4. Баранова О. Операції з іноземною валютою під час воєнного стану в Україні. Нацбанк. ЛІГА: ЗАКОН. URL: https://biz.ligazakon.net/news/210361_operats-z-nozemnoyu-valyutoyu-pd-chas-voynogostanu-v-ukran-natsbank дата звернення 12.05.2024).
5. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
6. Владимир О. Особливості функціонування банків у системі валютних відносин. *Вісник ТНЕУ*. 2010. № 4. С. 81-87.
7. Глухова В., Крот Л., Онищенко О., Козирева А., Кравченко Х. Моделювання в системі управління валютними ризиками банку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. №3 (109). С. 19-23.
8. Демчук Н. І., Довгаль О. В., Владика Ю. П. Банківські операції : навч.посіб. Дніпро: Пороги, 2017. 461 с.
9. Деркач Ю. Б. Управління валютними ризиками в банках. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. Вип. 14. С. 130-133.
10. Дідур С. В., Глухова В. І., Козирева А. В., Кравченко Х. В. Аналіз та оцінка валютних ризиків банку. *Modern Economics*. 2022. № 35 (2022). С. 56–64.

- 11.Лавренюк В. В., Лук'янчук Д. Ю. Управління валютним ризиком банку в умовах турбулентності на світових фінансових ринках. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 288-295.
- 12.Лучковська С. І. Зміст валютного регулювання та його співвідношення з механізмом валютного контролю. *Університетські наукові записки*. 2019. № 1. С. 213–216.
- 13.Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 6.05.2024).
- 14.Нідзельська І. Валютна політика: основні етапи та особливості її реалізації в Україні. *Банківська справа*. 2019. № 4. С. 12–18.
- 15.Основні показники діяльності банків. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/> (дата звернення 6.05.2024)
- 16.Офіційний сайт АБ «Укргазбанк». URL: <https://www.ukrgasbank.com> (дата звернення 04.05.2024)
- 17.Петик Л. О., Нурієва В. Р. Управління валютними ризиками банківських установ в сучасних умовах. *Приазовський економічний вісник*. 2023. № 4 (36). С. 86-91.
- 18.Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів. Постанова Правління Національного банку України від 10.12.2019 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-19#Text> (дата звернення: 9.05.2024).
- 19.Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті. Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text> (дата звернення: 10.05.2024).
- 20.Положення про здійснення операцій із валютними цінностями. Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 2. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text> (дата звернення: 10.05.2024).
21. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України. Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text> (дата звернення: 8.05.2024).
22. Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей. Постанова Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text> (дата звернення: 10.05.2024).
23. Правдиковська І.І., Дорошенко Н.О. Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 150–153. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5583> (дата звернення: 12.05.2024).
24. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 7.05.2024).
25. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 7.05.2024).
26. Про Національний банк України. Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 8.05.2024).
27. Про режим іноземного інвестування. Закон України від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 8.05.2024).
28. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану. Постанову від 24.02.2022 № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text> (дата звернення:

- 7.05.2024).
- 29.Пробоїв О. А. Валютна політика України в умовах глобальної фінансової нестабільності і волатильності обмінних курсів валют. *Інноваційна економіка*. 2019. № 2. С. 261-268
 - 30.Пруський О. Валютні операції: інтерпретація сутності, класифікація та тенденції розвитку. *Світ фінансів*. 2007. № 4. С. 35-42.
 - 31.Ружанська Т. М. Особливості системи контролю валютних операцій в банківських установах. *Економічний форум*. 2020. № 2. С. 221-230.
 - 32.Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. Банківська система : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
URL:https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Blashchuk_Petyk_13_end.pdf (дата звернення 17.05.2024)
 - 33.Стремецька Н. М. Методи управління валютним ризиком банку. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nie/2010_2/106-112.pdf (дата звернення 15.05.2024)
 - 34.Тарасевич Н. В. Актуальні аспекти формування системи ризик-менеджменту в банках України. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 213–218
 - 35.Шокало А., Лобач О. Здійснення валютних операцій: обмеження для фізичних осіб в умовах воєнного стану. Право в умовах війни. URL: <https://law-in-war.org/zdijsnennya-valyutnyh-operacijobmezheniya-dlya-fizychnyh-osib-v-umovah-voennogo-stanu/> (дата звернення 14.05.2024).
 - 36.Aklin M., Arias E., Gray J. Inflation concerns and mass preferences over exchange-rate policy. *Economics & Politics*. 2022. Volume 34, Issue 1. PP. 5–40. DOI: <https://doi.org/10.1111/escp.12176> (дата звернення: 16.05.2024).
 - 37.Berka M., Devereux M. B., Engel C. Real exchange rate adjustment and sectoral productivity in the Eurozone. *Am Econ Rev*. 2018. № 108 (6). PP. 1543–1581. URL: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20151045> (дата звернення: 11.05.2024).
 - 38.Byun Z. S. Y.-C. Knowledge Discovery on Cryptocurrency Exchange Rate

Prediction Using Machine Learning Pipelines. Academic Editors: Gianvito Pio, Roberto Corizzo and Michelangelo. *Sensors* 2022. № 22 (5). 1740. DOI: <https://doi.org/10.3390/s22051740> (дата звернення: 19.05.2024).

39. Salomao J., Varela L. Exchange Rate Exposure and Firm Dynamics Get access Arrow. *The Review of Economic Studies*. 2022. Volume 89, Issue 1. PP. 481–514. DOI: <https://doi.org/10.1093/restud/rdab032> (дата звернення: 18.05.2024).
40. Yang H.-C., Syarifuddin F., Chang C.-P., Wang H.-J. The Impact of Exchange Rate Futures Fluctuations on Macroeconomy. Evidence from Ten Trading Market. 2021. № 20. DOI: <https://doi.org/10.1080/1540496X.2021.1976636> (дата звернення: 17.05.2024).

ДОДАТОК А
ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ВАЛЮТНА ОПЕРАЦІЯ»

Таблиця А.1 – Економічна сутність дефініції «валютна операція» [25, 30]

Автор, джерело	Визначення
Закон України «Про валюту і валютні операції»	валютна операція - операція, що має хоча б одну з таких ознак: а) операція, пов'язана з переходом права власності на валютні цінності та (або) права вимоги і пов'язаних з цим зобов'язань, предметом яких є валютні цінності, між резидентами, нерезидентами, а також резидентами і нерезидентами, крім операцій, що здійснюються між резидентами, якщо такими валютними цінностями є національна валюта; б) торгівля валютними цінностями; в) транскордонний переказ валютних цінностей та транскордонне переміщення валютних цінностей
О. І. Береславська, О. М. Наконечний, М. Г. П'ясецька	операції обміну однієї національної валюти на іншу через купівлю-продаж на валютних ринках
В. А. Ющенко, В. І. Міщенко	при проведенні валютних операцій відбувається їх зв'язок із переходом права власності на валютні цінності
В. К. Васечко	операції купівлі-продажу валютних цінностей, які здійснюють центральні та комерційні банки
М. І. Савлук	будь-які платежі, пов'язані із переміщенням валютних цінностей між суб'єктами валютного ринку
А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк	вид діяльності підприємств, банківських та інших фінансово-кредитних установ, юридичних та фізичних осіб щодо купівлі-продажу, розрахунків та надання в позику іноземної валюти
С. Я. Боринець	операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності; використанням валютних цінностей як засобу платежу в міжнародному обігу; ввезенням, переказом і пересиланням за її межі валютних цінностей

ДОДАТОК Б

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БАНКУ

Таблиця Б.1 – Звіт про прибутки, збитки та інший сукупний дохід АБ
«Укргазбанк» на 31 грудня 2022 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

31 грудня 2022	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	5 452 506	1 391 379	564 645	947 767	3 209 886	11 566 183
Комісійні доходи, в тому числі:	620 563	429 182	759 756	247 128	270 833	2 327 462
- Розрахункові операції	113 861	334 535	704 917	247 128	237 668	1 638 109
- Гарантії та акредитиви	320 888	10 938	-	-	24 753	356 579
- Агентські операції на валютному ринку	160 160	81 507	30 415	-	47	272 129
- Кредитне обслуговування клієнтів	23 089	674	-	-	-	23 763
- Операції з цінними паперами	595	336	354	-	8 362	9 647
- Інше	1 970	1 192	24 070	-	3	27 235
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	350 722	14 338	141 522	-	229 908	736 490
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	-	37 331	37 331
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	13 578	13 578
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю	1 545	724	7 168	-	-	9 437
Інші доходи	73 894	38 468	167 013	-	61 315	340 690
Всього доходів	6 499 230	1 874 091	1 640 104	1 194 895	3 822 851	15 031 171
Витрати						
Процентні витрати	(3 201 230)	(662 520)	(767 663)	(1 927 883)	(12 642)	(6 571 938)
Комісійні витрати	(152 283)	(21 216)	(424 543)	(217 303)	(91 293)	(906 638)
Відновлення/(витрати) за кредитними збитками	(5 115 759)	(1 113 078)	(160 376)	4 211	(749 789)	(7 134 791)
Витрати на персонал	(705 989)	(491 906)	(1 096 511)	(48 575)	(192 866)	(2 535 847)
Знос та амортизація	(84 828)	(37 361)	(139 907)	(3 825)	(9 289)	(275 210)
Амортизація активів з права користування	(24 342)	(10 897)	(49 646)	(1 165)	(4 520)	(90 570)
Зміни очікуваних кредитних збитків за іншими активами та інші резерви	91 465	(3 887)	(25 340)	(21)	(151 342)	(89 125)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	(42 949)	(42 949)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	-	(1 772)	-	-	-	(1 772)
Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань	354	102	129	(1 333)	-	(748)
Інші операційні витрати	(285 703)	(170 757)	(797 746)	(16 103)	(110 413)	(1 380 722)
Всього витрат	(9 478 315)	(2 513 292)	(3 461 603)	(2 211 997)	(1 365 103)	(19 030 310)
Результати сегменту	(2 979 085)	(639 201)	(1 821 499)	(1 017 102)	2 457 748	(3 999 139)
Витрати з податку на прибуток					137 626	137 626
Прибуток/(збиток) за період					2 595 374	(3 861 513)
Активи сегменту	52 197 057	9 424 941	4 516 330	34 948 577	30 559 044	131 645 949
Зобов'язання сегменту	(59 663 541)	(21 344 162)	(32 197 192)	(9 953 384)	(1 571 548)	(124 729 827)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	101 035	44 022	156 353	4 321	8 813	314 544

Таблиця Б.2 – Звіт про прибутки, збитки та інший сукупний дохід АБ
«Укргазбанк» на 31 грудня 2021 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»

Фінансова звітність за 2021 рік

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	2021	2020
Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка			
Кредити клієнтам		4 528 672	4 649 123
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3 431 288	3 545 675
Депозитні сертифікати Національного банку України		404 461	1 120 416
Кошти у кредитних установах		49 938	112 263
		8 414 359	9 427 477
Інший процентний дохід			
Кредити клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки		12 828	14 815
Фінансова оренда		274 868	133 971
		287 696	148 786
		8 702 055	9 576 263
Процентні витрати			
Кошти Національного банку України		(74 680)	–
Кошти клієнтів		(3 211 842)	(6 236 387)
Кошти кредитних установ		(135 650)	(106 736)
		(3 422 172)	(6 343 123)
Інші процентні витрати			
Орендне зобов'язання		(20 367)	(23 536)
		(20 367)	(23 536)
		(3 442 539)	(6 366 659)
Чисті процентні доходи до витрат за кредитними збитками		5 259 516	3 209 604
Відновлення/(витрати) за кредитними збитками	7, 8, 10, 11 27	610 374	(1 516 720)
Чисті процентні доходи після витрат за кредитними збитками		5 869 890	1 692 884
Збиток від первісного визнання фінансових активів		(1 532)	(172)
Зміна справедливої вартості кредитів клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(2 541)	(1 605)
Чисті комісійні доходи	24	1 580 359	1 235 980
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю		16 997	7 831
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		288 148	148 404
Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань		617	(152)

Примітки на сторінках 6-77 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Таблиця Б.3 – Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»

Фінансова звітність за 2022 рік

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН**на 31 грудня 2022 року***(в тисячах гривень)*

	<i>Примітки</i>	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	35 346 787	30 188 103
Банківські метали		1 349	1 666
Кошти у кредитних установах	8	2 420 569	5 081 150
Похідні фінансові активи	9	15 069	509
Кредити клієнтам та фінансова оренда	10	64 759 128	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через			
інший сукупний дохід	11	23 217 149	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	12	156 366	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	13	1 234 025	1 187 141
Активи з права користування	14	166 113	255 664
Інше майно	15	337 064	385 353
Поточні активи з податку на прибуток		2 690 423	–
Відстрочені активи з податку на прибуток	16	30 138	32 254
Інші активи	18	1 271 769	637 119
Всього активи		131 645 949	123 271 516
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	19	998 956	4 699 967
Кошти кредитних установ	20	8 954 428	7 305 696
Похідні фінансові зобов'язання	9	737	72 346
Кошти клієнтів	21	112 778 613	96 736 381
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	17, 23, 27	698 805	635 462
Орендні зобов'язання	14	163 506	230 772
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		–	444 773
Інші зобов'язання	18	1 134 782	1 515 217
Всього зобов'язання		124 729 827	111 640 614
Власний капітал			
Статутний капітал	22	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 304)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	22	(864 441)	(2 185)
Накопичений дефіцит		(4 571 636)	(719 112)
Всього власний капітал		6 916 122	11 630 902
Всього власний капітал та зобов'язання		131 645 949	123 271 516

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

Родіон МОРОЗОВ

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

10 березня 2023 року

Усенко В.
+380 (050) 508-97-97

Примітки на сторінках 6 – 7 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Таблиця Б.4 – Звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020 та 2021 років

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»

Фінансова звітність за 2021 рік

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

на 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	30 188 103	35 287 994
Банківські метали		1 666	2 401
Кошти у кредитних установах	8	5 081 150	661 491
Похідні фінансові активи	9	509	5 186
Кредити клієнтам та фінансова оренда	10	55 889 683	47 517 583
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	29 458 919	56 034 056
Інвестиційна нерухомість	12	153 955	149 255
Основні засоби та нематеріальні активи	13	1 187 141	1 348 538
Активи з права користування	14	255 664	157 200
Інше майно	15	385 353	770 248
Поточні активи з податку на прибуток		-	39 429
Відстрочені активи з податку на прибуток	16	32 254	-
Інші активи	18	637 119	729 351
Всього активи		123 271 516	142 702 732
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	19	4 699 967	-
Кошти кредитних установ	20	7 305 696	5 669 678
Похідні фінансові зобов'язання	9	72 346	227 651
Кошти клієнтів	21	96 736 381	126 498 709
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	17, 23, 27	635 462	406 111
Орендні зобов'язання	14	230 772	126 148
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		444 773	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	16	-	60 806
Інші зобов'язання	18	1 515 217	1 164 798
Всього зобов'язання		111 640 614	134 153 901
Власний капітал			
Статутний капітал	22	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 304)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	22	(2 185)	687 554
Накопичений дефіцит		(719 112)	(4 490 922)
Всього власний капітал		11 630 902	8 548 831
Всього власний капітал та зобов'язання		123 271 516	142 702 732

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Андрій КРАВЕЦЬ

Головний бухгалтер

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

19 липня 2022 року

Усеню В.
+380 (050) 508-97-97

Примітки на сторінках 6-77 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Таблиця Б.5 – Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах
на 31 грудня 2022 року

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2022 року представлені таким чином:

	<i>Грижня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 864 043	15 031 176	6 371 311	80 257	35 346 787
Банківські метали	–	–	–	1 349	1 349
Кошти у кредитних установах	543	2 117 697	25 792	276 537	2 420 569
Кредити клієнтам та фінансова оренда	38 771 373	14 775 687	11 212 068	–	64 759 128
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 770 125	446 669	355	–	23 217 149
Інвестиційна нерухомість	156 366	–	–	–	156 366
Основні засоби та нематеріальні активи	1 234 025	–	–	–	1 234 025
Активи з права користування	166 113	–	–	–	166 113
Інше майно	337 064	–	–	–	337 064
Поточні податкові активи	2 690 423	–	–	–	2 690 423
Відстрочені активи з податку на прибуток	30 138	–	–	–	30 138
Інші активи	1 068 349	114 062	44 239	45 119	1 271 769
Всього активи	81 088 562	32 485 291	17 653 765	403 262	131 630 880
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	998 956	–	–	–	998 956
Кошти кредитних установ	796 502	4 849 559	3 198 520	109 847	8 954 428
Кошти клієнтів	72 579 652	25 940 206	14 041 727	217 028	112 778 613
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	691 982	5 359	1 464	–	698 805
Орендне зобов'язання	163 506	–	–	–	163 506
Інші зобов'язання	926 848	64 964	110 074	32 896	1 134 782
Всього зобов'язання	76 157 446	30 860 088	17 351 785	359 771	124 729 090
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 931 116	1 625 203	301 980	43 491	6 901 790
Активи до отримання	2 941 048	401 418	31 161	10 834	3 384 461
Активи до відправлення	–	(2 829 876)	(524 899)	(15 354)	(3 370 129)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	2 941 048	(2 428 458)	(493 738)	(4 520)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	7 872 164	(803 255)	(191 758)	38 971	

Таблиця Б.6 – Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах
на 31 грудня 2021 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2021 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 653 306	19 181 554	2 897 134	456 109	30 188 103
Банківські метали	–	–	–	1 666	1 666
Кошти у кредитних установах	158 431	400 567	4 330 279	191 873	5 081 150
Кредити клієнтам та фінансова оренда	27 631 652	14 751 020	13 507 011	–	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	28 245 969	572 933	640 017	–	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	153 955	–	–	–	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	1 187 141	–	–	–	1 187 141
Активи з права користування	255 664	–	–	–	255 664
Інше майно	385 353	–	–	–	385 353
Відстрочені активи з податку на прибуток	32 254	–	–	–	32 254
Інші активи	582 400	29 164	25 415	140	637 119
Всього активи	66 286 125	34 935 238	21 399 856	649 788	123 271 007
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	4 699 967	–	–	–	4 699 967
Кошти кредитних установ	553 043	3 350 272	3 319 292	83 089	7 305 696
Кошти клієнтів	51 125 615	28 035 446	17 364 111	211 209	96 736 381
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	455 819	13 406	166 237	–	635 462
Орендне зобов'язання	230 772	–	–	–	230 772
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	444 773	–	–	–	444 773
Інші зобов'язання	1 338 710	79 156	95 446	1 905	1 515 217
Всього зобов'язання	58 848 699	31 478 280	20 945 086	296 203	111 568 268
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	7 437 426	3 456 958	454 770	353 585	
Активи до отримання	3 685 075	972 352	259 626	28 826	4 945 879
Активи до відправлення	–	(4 044 171)	(599 960)	(373 585)	(5 017 716)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	3 685 075	(3 071 819)	(340 334)	(344 759)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	11 122 501	385 139	114 436	8 826	

ДОДАТОК В
АНАЛІЗ АКТИВІВ АБ «УКРГАЗБАНК» ЗА 2020-2022 рр.

Таблиця В.1 – Динаміка активів АБ «Укргазбанк» за 2020 – 2022 рр.

Найменування статті	Рік			Абсолютне відхилення 2022/2020	Темп приросту, % 2022/2020
	2020	2021	2022		
Грошові кошти та їх еквіваленти	35287994	30188103	35346787	58793	0,17
Банківські метали	2401	1666	1349	-1052	-43,82
Кошти у кредитних установах	661491	5081150	2420569	1759078	265,93
Похідні фінансові активи	5186	509	15069	9883	190,57
Кредити клієнтам та фінансова оренда	47517583	55889683	64759128	17241545	36,28
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	56034056	29458919	23217149	-32816907	-58,57
Інвестиційна нерухомість	149255	153955	156366	7111	4,76
Основні засоби та нематеріальні активи	1348538	1187141	1234025	-114513	-8,49
Активи з права користування	157200	255664	166113	8913	5,67
Інше майно	770248	385353	337064	-433184	-56,24
Поточні активи з податку на прибуток	39429	-	2690423	2650994	6723,46
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	32254	30138	-	-
Інші активи	729351	637119	1271769	542418	74,37
Усього активів	142702732	123271516	131645949	-11056783	-7,75

ДОДАТОК Г
АНАЛІЗ ВАЛЮТНИХ АКТИВІВ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ВИДАМИ
ВАЛЮТ АТ «УКРГАЗБАНК» ВІД ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА
2020–2022 рр.

Таблиця Г.1 – Аналіз валютних активів за видами валют АБ «Укргазбанк» від валютних операцій за 2020-2022 рр., тис. грн. [16]

Показники	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
2022 рік					
Грошові кошти та їх еквіваленти	13864043	15031176	6371311	80257	35346787
Банківські метали	-	-	-	1349	1349
Кошти у кредитних установах	543	2117697	25792	276537	2420569
Кредити клієнтам та фінансова оренда	38771373	14775687	11212068	-	64759128
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22770125	446669	355	-	23217149
Інвестиційна нерухомість	156366	-	-	-	156366
Основні засоби та нематеріальні активи	1234025	-	-	-	1234025
Активи з права користування	166113	-	-	-	166113
Інше майно	337064	-	-	-	337064
Поточні податкові активи	2690423	-	-	-	2690423
Відстрочені активи з податку на прибуток	30138	-	-	-	30138
Інші активи	1068349	114062	44239	45119	1271769
Всього активи	81088562	32485291	17653765	403262	131630880
2021 рік					
Грошові кошти та їх еквіваленти	7653306	19181554	2897134	456109	30188103
Банківські метали	-	-	-	1666	1666
Кошти у кредитних установах	158431	400567	4330279	191873	5081150
Кредити клієнтам та фінансова оренда	27631652	14751020	13507011	-	55889683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	28245969	572933	640017	-	29458919
Інвестиційна нерухомість	153955	-	-	-	153955
Основні засоби та нематеріальні активи	1187141	-	-	-	1187141

Продовження таблиці Г.1

Активи з права користування	255664	-	-	-	255664
Інше майно	385353	-	-	-	385353
Відстрочені активи з податку на прибуток	32254	-	-	-	32254
Інші активи	582400	29164	25415	140	637119
Всього активи	66286125	34935238	21399856	649788	123271007
2020 рік					
Грошові кошти та їх еквіваленти	9426754	16129350	9395292	336598	35287994
Банківські метали	-	-	-	2401	2401
Кошти у кредитних установах	588564	72927	-	-	661491
Кредити клієнтам та фінансова оренда	20260259	13622689	13634635	-	47517583
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	36032871	18957236	1043949	-	56034056
Інвестиційна нерухомість	149255	-	-	-	149255
Основні засоби та нематеріальні активи	1348538	-	-	-	1348538
Активи з права користування	157200	-	-	-	157200
Інше майно	770248	-	-	-	770248
Відстрочені активи з податку на прибуток	39429	-	-	-	39429
Інші активи	681374	16457	31513	7	729351
Всього активи	69454492	48798659	24105389	339006	142697546
2022/2020					
Абсолютне відхилення (всього активи)	11634070	-16313368	-6451624	64256	-11066666
Темп приросту (всього активи), %	16,75	-33,43	-26,76	18,95	-7,76

Таблиця Г.2 – Аналіз валютних зобов'язань за видами валют АБ «Укргазбанк» від валютних операцій за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
2022 рік					
Кошти Національного банку України	998956	-	-	-	998956
Кошти кредитних установ	796502	4849559	3198520	109847	8954428
Кошти клієнтів	72579652	25940206	14041727	217028	112778613
Резерви під гарантії, які надані, зобов'язання та юридичні ризики	691982	5359	1464	-	698805
Орендне зобов'язання	163506	-	-	-	163506
Інші зобов'язання	926848	64964	110074	32896	1134782
Всього зобов'язання	76157446	30860088	17351785	359771	124729090
2021 рік					
Кошти Національного банку України	4699967	-	-	-	4699967
Кошти кредитних установ	553043	3350272	3319292	83089	7305696
Кошти клієнтів	51125615	28035446	17364111	211209	96736381
Резерви під гарантії, які надані, зобов'язання та юридичні ризики	455819	13406	166237	-	635462
Орендне зобов'язання	230772	-	-	-	230772
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	444773	-	-	-	444773
Інші зобов'язання	1338710	79156	95446	1905	1515217
Всього зобов'язання	58848699	31478280	20945086	296203	111568268
2020 рік					
Кошти Національного банку України	-	-	-	-	-
Кошти кредитних установ	276962	1620986	3700786	70944	5669678
Кошти клієнтів	63059768	44176943	19050638	211360	126498709
Резерви під гарантії, які надані, зобов'язання та юридичні ризики	371522	9002	25587	-	406111
Орендне зобов'язання	126148	-	-	-	126148
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	60806	-	-	-	60806
Інші зобов'язання	1038636	51887	71761	2514	1164798
Всього зобов'язання	64933842	45858818	22848772	284818	133926250
2022/2020					
Абсолютне відхилення (всього зобов'язання)	11223604	-14998730	-5496987	74953	-9197160
Темп приросту (всього зобов'язання), %	17,28	-32,71	-24,06	26,32	-6,87